

BUĐENJE

Nakladnik
ZNACI VREMENA
znaci-vremena.com

Urednik
Mario Šijan

Prijevod s engleskog
Božidar Lazić

Lektura
Marijan Malašić

Korektura
Brankica Vukmanić

Naslovnica
Theodore Kuburić

Tisak
ZNACI VREMENA
Zagreb 2013.

BUĐENJE

*Buđenje koje vrijedi –
poziv na pravdu i milost*

CIP zapis dostupan u računalnom
katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod
brojem 833799

ISBN 978-953-183-186-4

Trebamo znati da je sama Biblija po-
najprije istinita životna priča, niz ispri-
povijedanih povijesnih događaja o Bož-
jem postupanju prema ljudima od stva-
ranja do obnovljenja. Kada je naučimo
čitati na ovaj način, ubrzo shvaćamo da
smo i mi dio tih događaja. To su isto tako
i događaji u koje možemo uključiti i dru-
ge, povezujući ih s božanskim događa-
jima u njihovom životu.

1

Buđenje koje vrijedi

Možda je poziv na buđenje potekao od vođa. A možda su i sami ljudi u široj društvenoj zajednici osjetili potrebu za reformom. Oni su u prošlosti bili prozvani Božjim narodom, tako da su sada s pravom osjećali da je došlo vrijeme za odlučnije usmjeravanje života prema Bogu – kako bi ih On blagoslovio u puno većoj mjeri.

Svakodnevno su dolazili na zakazana bogoslužja tražeći od Boga da na njih izlije svoju silu i da bude s njima. Proučavali su Pismo i ohrabrivali jedni druge u duhovnom traženju.

Ljudi su čak određeno vrijeme i postili, smatrajući da neuzimanje hrane iz-

ražava njihovu pobožnost i želju za dubljom svetošću.

Međutim, izgledalo je da ih Bog uopće ne primjećuje i ne odgovara. Usprkos očitoj ozbiljnosti, žarkim molitvama i mnogim bogoslužjima, ljudi se nisu osjećali nimalo bližima Bogu, niti da je Bog bliži njima. U prvom trenutku odlučili su udvostručiti svoje napore. Bog traži veću odanost, smatrali su, potpunu odanost cijelog srca dvadeset četiri sata na dan sedam dana u tjednu. Usrdnije se molimo. Više proučavajmo. Održavajmo više bogoslužja. Prilažimo veće darove. Više se odričimo.

Neki među njima počeli su se umarati od svih ovih duhovnih napora. I mada su neki nastavljali redovno postiti, drugi su počinjali odustajati i vraćali su se svojem prijašnjem uobičajenom načinu života. Ako Bog ne zapaža njihove bogate darove i ne uslišava njihove molitve odgovarajući na mnogo moćniji način na sva njihova traženja, možda On, nakon svega, i nije zainteresiran za njih – možda oni uopće i nisu Njegov narod. Tko

su oni da bi sebe mogli smatrati stvarno posebnim?

A tada je stigao prorok. Izaija je bio poznat u narodu zbog svojih oštrih i glasnih objava za koje je tvrdio da su od Boga. Sigurno je privukao pozornost svih kada je stigao u hram i kada su njegove objave kao zvuk trube počele odjekivati po gradu. Objavljivao je poruku od Boga.

“Zašto smo postili,” pitali su ljudi Boga izražavajući svoju krajnju ozlojedenost zbog nedavnih izraza vjernosti, “a Ti to ne zapažaš? Zašto smo se ponižavali, a Ti ne uslišavaš?”

Izaija ih izvještava da je Bog zapazio njihove napore da privuku Njegovu pozornost, ali On njima nije zadivljen. Njihov naporni duhovni pothvat svakako je zapažen, ali nije cijenjen. Njihovo duhovno postignuće promašuje ono osnovno što Bog želi vidjeti kod svojeg naroda.

Problem s religijom

Kao i kod svih nas, zajedništvo s Bogom i vjernost Njemu išli su tijekom godina uzlaznom i silaznom putanjom, a isto je to bilo vidljivo i tijekom čitave starozavjetne povijesti. U izraelskom i judejskom kraljevstvu narod bi se s vremena na vrijeme vraćao hramu i služio Bogu. Međutim, prema izvještajima proroka, ponekad čak i najdublji pokušaji vjerske obnove nisu odvrćali ljude od nepravde i sebičnosti u svakidašnjem životu – što je u praksi značilo da nisu pomagali, brinuli se ni služili ljudima oko sebe. I koliko god naporno nastojali biti pobožni bogatim obredima svojih bogoslužja i glazbom svojih hvalospjeva, nisu uspijevali ugušiti plač sirotih i potlačenih.

Prorok Amos opisuje ljude svojeg vremena kako “gaze potrebnika i satiru uboge u zemlji” (Amos 8,4). Zamišlja ih kako gledaju da što prije završe svoje bogoslužje u subote ili mladake kako bi što prije mogli ponovno otvoriti trgovine “da kupi-

mo siromaha za novac, potrebita za sandale” (Amos 8,6). Zašto se uopće opterećujete ovim oblikom religije, kaže Amos tim trgovcima, kad vam ona samo stoji na putu iskorištavanja drugih i uvećanja zarade, što je vaše najvažnije životno usmjerenje?

Iako mi možda nemamo svoje poduzeće, nismo zakinuli zaradu svojim zaposlenicima i ne tlačimo druge ljude, pitanje je koristimo li se baš svim prilikama koje imamo da pomognemo, zbrinemo i ohrabrimo one koji pate, ljude pogođene nekom nesrećom, usamljene, jadne i zaboravljene?

Preko svojih proroka Bog je vrlo oštrim ukorima izražavao svoje razočaranje praznom ljudskom pobožnošću i bogostovljem potpuno odvojenim od onoga što je pogrešno u svijetu oko njih, udaljenim od patnika i nepravdi koje su tim jadnicima učinjene. Možemo čitati o Bogu koji “mrzi”, “prezire” i s “odvratnošću gleda” na takvo prazno bogoslužje. Okupljanja takve vrste opisana su kao gnjusna, a darovi i glazba proglašeni su ništavnima.

U Miheju 6 nalazimo niz napuhanih “prijedloga” kako na najprikladniji način ugoditi Bogu. Prorok predlaže žrtve paljenice, pa povećava brojku pitanjima: “Hoće li mu biti mile tisuće ovnova, tisuće potoka ulja?” (redak 7) A zatim prelazi na užasnu – mada ne i nepoznatu krajnost: “Treba li prinijeti sina prvorođenog zbog svoga zločina, plod svoje utrobe zbog grijeha koji sam počinio?”

Odgovor je mnogo jednostavniji, dublji i uskladeniji s bogoslužjem: potrebno je “samo činiti pravicu, milosrđe ljubiti i smjerno sa svojim Bogom hoditi” (Mihej 6,8).

Povratak Izaiji 58

Progovarajući preko Izaije, evo kako Bog odgovara svojem narodu koji traži buđenje: vrsta bogoslužja koje ja očekujem od vas jest služenje onima kojima je potrebna vaša pomoć. Pomozite ljudima da se oslobode tereta koji im ne dopuštaju da krenu naprijed, pomozite im da žive u što je moguće većoj slobodi.

Nahranite gladne. Pobrinite se za zaklon beskućnicima i onima kojima je potreban. Odjenite one koji nemaju dovoljno (vidi Izaija 58,6.7). Čak i kada imamo malo, to može biti više od onoga što ima netko drugi i Bog nas poziva da budemo velikodušni i pomognemo svojim sredstvima onima kojima možemo.

Takva služba nije nešto “lijepo” što se može učiniti; ovi redci takva djela opisuju kao način bogoštovlja. To nije jedini način bogoštovlja, a Bog je, progovarajući preko Izaije svojem narodu kojeg poziva na buđenje, poticao ljude da iskušaju ovaj, kako im se činilo, različit pristup bogoslužju. Prema Božjem načinu gledanja ovaj oblik bogoslužja bolji je od drugih uvriježenih oblika, posebno ako su se zbog bogoslužja zanemarivale potrebe drugih.

Bogoslužje nije usmjereno na nutrinu, već ono donosi blagoslove svima koji okružuju Božji narod koji se okuplja na bogoslužju. Zadivljujuće je koliko su Isusov duh i srce vjernosti Bogu usmjereni k drugima, tako da se čak i u *našoj* du-

hovnoj obnovi ne radi toliko o nama, već o pomoći siromašnima, potlačenima, bolesnima i gladnima. “Pravi je cilj vjere osloboditi ljude tereta grijeha, ukloniti nesnošljivost i izrabljivanje i unaprijediti pravdu, slobodu i mir.” (4 BC, 306)

U Izaiji 58,8-12 Bog obećava svoje blagoslove svakome tko obavlja ovaj oblik bogoštovlja. Kada bi ljudi bili manje usmjereni na sebe, kaže Bog, shvatili bi da preko njih i kroz njih Bog djeluje donoseći iscjeljenje i obnovu. To je bilo pravo buđenje za kojim su ljudi čeznuli, obnobljenje i oživljavanje njihove nade i svrhe života pronađene u Bogu sa stvarnim osjećajem Njegove prisutnosti u životu i društvu: “Tad će sinut’ poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će ići tvoja pravda, a slava Jahvina bit će ti zalaznicom. Vikneš li, Jahve će ti odgovorit’, kad zavapiš, reći će: ‘Evo me!’” (Izaija 58,8.9)

Subotnji darovi

Zanimljivo je da Izaija 58 povezuje ovo bogoslužje u službi drugima i s obnovljenom “milinom” u svetkovanju subote, što bi trebalo privući pozornost adventista *sedmoga dana*. Uspoređena s njihovim prijašnjim religioznim naporima, opisanim prethodno u Božjem odgovoru preko Izaije, subota je dar. Ona stiže svakog tjedna i mi smo pozvani da je se sjećamo i poštujemo. Subota je simbol Božje milosti zahvaljujući kojoj naše spasenje nije zaradeno, nego primljeno kao dar. To je važan simbol našeg poniznog hoda s Bogom (sjetite se Miheja 6,8).

Međutim, osim što je vrijedan sastojak našeg zajedništva s Bogom, nešto u vezi sa subotom trebalo bi preobraziti i naše zajedništvo s drugima. U obliku subote ista ta milost i dobrota treba se dijeliti i s drugima. Razmišljajući o ovim redcima, Ellen G. White tvrdi “da je na one koji drže subotu Gospodin položio odgovornost činjenja djela milosrđa i dobroćinstva” (*Welfare Ministry*, str. 121).

Nakon što bacimo letimičan pogled na Deset zapovijedi (vidi Izlazak 20), prvo nam upada u oči da je četvrta najdetaljnija od svih zapovijedi. I dok su neke zapovijedi zapisane u dvije, tri riječi u nekim prijevodima, četvrta daje dovoljno prostora za objašnjenje zašto, kako i tko se sve treba “sjećati dana odmora”.

Značajno među tim subotnjim detaljima jest usmjerenost na druge. U *Izgubljenom značenju sedmoga dana* Sigve Tongstad opisuje kako je ovakva vrsta zapovijedi izuzetna i jedinstvena među svim narodima i kulturama na svijetu. Zapovijed o suboti, kako on objašnjava, “postavlja prioritete s dna društvene piramide prema vrhu, a ne s vrha prema dnu, uvažavajući najprije najslabije i najranjivije članove društva. Oni kojima je odmor najpotrebniji – sluga, stranac i vučna životinja – izdvojeni su i posebno spomenuti. U odmoru sedmoga dana siromašni, pa čak i nerazumne životinje, pronalaze svojeg saveznika.” (*The Lost Meaning of the Seventh Day*, str. 126, 127)

Četvrta zapovijed nalaže da subota bude dan u kojem svatko treba uživati. Sa stajališta subote svi smo jednaki. Ako ste tijekom tjedna poslodavac, nemate ovlasti svoje radnike prisiljavati da rade u subotu – Bog im je tada dao dan počinka. Ako ste student, zaposlenik – pa čak i rob u ostatku svojih dana – subota vas podsjeća da ste stvoreni jednaki drugim ljudima, da vas je Bog otkupio i da vas On poziva da to proslavljate na drukčije načine od svojih uobičajenih dužnosti i poslova. Čak i izvan sredine onih koji drže subotu – “došljak koji se nade unutar tvojih vrata” (Izlazak 20,10) trebao bi imati koristi od subote ako je to u okvirima naših mogućnosti kao svetkovate-lja subote.

Nije čudo što Izaija opisuje subotu kao milinu dok odvajamo čitav dan za pojedinosti koje su važnije od svih onih koje nas zaokupljaju tijekom ostatka tjedna (vidi Izaija 58,13). I opet iznova ovi redci dolaze s obećanjem o obnovljenju, milini i stalnom i sve bližem zajedništvu s našim Bogom (vidi redak 14).

Isus i religiozni ljudi

Svakako nas ne bi trebalo iznenaditi što je Isus znao mnogo toga o poruci iz Izaije 58. On je živio životom brižne skrbi i službe. Njegovi dodiri s drugima, Njegova čuda iscjeljenja i mnoge Njegove usporedbe pokazivali su i poticali misao da je život proživljen na takav način najbolja vrsta odanosti Bogu. Vjerski vođe, međutim, bili su Njegovi najgorčeniiji kritičari, a i On je njih učinio metom svojih najoštrijih zamjerki.

Poput religioznih ljudi u Izaijine dane, ovi su ljudi uporno nastojali biti pobožni i vjerovali su da su već osigurali poseban položaj pred Bogom svojim vjerskim pothvatima. Ali u isto vrijeme tlačili su siromašne i zanemarivali ljude u potrebi (vidi Marko 12,38-40). Njihovo bogoštovlje bilo je u potpunom neskladu s njihovom "pravdom" i Isus je bez ustučavanja korio takvo licemjerje.

Isusova propovijed koja je možda najviše zapanjila vjerske vođe zabilježena je u Mateju 23. U njoj Isus ne samo

što kaže da njihova religija ne pomaže nesretnicima, nego još dodaje i teške terete na leđa tih ljudi. Svojim djelovanjem, ili ponekad odsutnošću svakog djelovanja i brige, Isus je rekao: “Pred ljudima zatvarate vrata kraljevstva nebeskoga: vi sami ne ulazite u njega, a ne dopuštate ni da uđu oni koji bi htjeli.” (Matej 23,13) Izgledalo je da vrata kroz koja sami ne prolaze uvijek uspijevaju zalupiti pred licem onih koji bi htjeli ući.

Odjekom proročkih poruka iz ranijih vjekova Isus neposredno ukorava provaliju između njihovog ozbiljnog vjerskog napora i nepravdi koje su sebi praštali, a koje su im donosile korist: “Jao vama, književnici i farizeji, licemjeri jedni, koji dajete desetinu od metvice, komorača i kima, dok zanemarujete najvažnije u Zakonu: pravednost, milosrđe i vjernost.” (Matej 23,23)

Isus je brzo dodao da njihovi vjerski običaji i propisi nisu sami po sebi loši, ali ne mogu zamijeniti činjenje onoga što je pravo, ljubav prema milosrđu i ponizan hod s Bogom. Na taj je način Mihe-

jev poziv na pravo bogoštovlje i buđenje preko Isusa doživio svoj puni odjek.

Izaijin poziv i obećanje

Nije nam poznato kako su reagirali izvorni slušatelji Izaijinog poziva na buđenje. Ono što zapažamo iz činjenice da se Isus suočavao s istim religioznim postavkama navodi nas na misao da su, možda, uvijek postojali ljudi zadovoljni samo pukom pobožnošću, dok su drugi čuli poziv na takvo bogoštovlje koje će promijeniti i nas i ljude oko nas. Možda upravo zbog toga Izaijin glas kao zvuk trube odjekuje i danas.

Ellen G. White je upozoravala da su načela i aktivnosti opisani u Izaiji 58 važni za crkvu do koje joj je veoma stalo: "Čitajte pažljivo ovo poglavlje i shvatite tu vrstu službe koja će donijeti život crkvama. Evandjelje treba širiti našom velikodušnošću isto koliko i našim naporima. Kada sretnete duše koje pate i kojima je potrebna pomoć, ukažite im je. Kada nađete na gladne, nahranite ih. Či-

neći to slijedit ćete stope Kristove službe. Učiteljeva sveta zadaća bila je činjenje dobročinstava. Neka naši ljudi svuda budu ohrabreni da uzmu udjela u tome.” (*Welfare Ministry*, str. 29)

Ako smo ozbiljni u svojem hodu s Isusom, i mi ćemo se okrenuti drugima. Ako ozbiljno svetkujemo subotu, učinit ćemo da preko nas njezinim blagoslovima budu blagoslovljeni naši bližnji. Ako imamo ozbiljnu želju za buđenjem i oživljavanjem pobožnosti, bit ćemo ozbiljni i u svojoj službi.

Pitanja za razgovor

1. Kako biste objasnili što nije bilo ispravno u zajednici između Boga i Njegovog naroda opisanoj na početku Izaije 58?

2. Jeste li kada razmišljali o činjenju onoga što je pravo i ljubavi prema djeli-ma milosrđa kao bogoštovlju?

3. Smatrate li da bi se vaše zajedništvo s Bogom moglo obnoviti preko mnogo “aktivnijeg” bogoštovlja poput onoga

opisanog u Izaiji 58? Kako bi se to moglo dogoditi?

2

Bog koji vidi, čuje i osjeća

Predočite si ovakav prizor: posjećujete člana svoje obitelji u bolnici. Bolestan je već dulje vrijeme i vaša šira obitelj strahuje da neće ozdraviti. Vi ste neko vrijeme bili odsutni i ovo vam je prva prilika da posjetite ovog člana obitelji koji pati. Tiho razgovarate s pacijentovom suprugom pokraj kreveta njezine i vaše voljene osobe koja spava. Ona je provodila beskrajne dane i noći bdijući u bolnici nekoliko prošlih tjedana i vi je nagovarate da ode kući i odmori se, uvjeravajući je da ćete ostati pokraj njegovog kreveta tijekom cijele večeri.

Ona vam tvrdi da je sve u redu, ali je zahvalna za priliku što će se moći od-

moriti, iako još nekoliko trenutaka oklijeva. Prikuplja svoje stvari, priprema se za polazak, a zatim zastaje da poljubi u obraz svojeg zaspalog bolesnog muža. Za tren pruža ruke da vas zagrlji i zatim napušta bolesničku sobu. Dok ona izlazi, skoro u istom trenutku ulazi bolničarka kako bi provjerila bolesnikovo stanje.

Odlazite od kreveta prema prozoru na kraju sobe dok sestra obavlja svoj rutinski posao. Gledajući nekoliko trenutaka na ulicu ispred bolnice, promatrate promet i istodobno oslušujete zvukove užurbane bolnice iza vaših leđa. U svjetlu rane večeri primjećujete udaljenu, poznatu priliku kako izlazi iz bolničke zgrade i stupa na ulicu. Bila je prije koju minutu s vama u bolničkoj sobi, a sada sama odlazi kući. Ramena su joj povijena, glava sagnuta i skoro ne primjećuje promet kojim je okružena. Hoda polako i vi skoro možete osjetiti njezin veliki umor i tugu.

Taj usamljениčki hod na ovoj razdaljini koju je mnogo puta prelazila u posljednjih nekoliko tjedana, u većini slučajeva izgledalo je da baš nitko ne zapaža.

U mislima ste prestali biti obuzeti ulicom, a znajući za zbivanja koja se kriju iza njezinog usamljeničkog hoda i duboko suosjećajući s ovom napaćenom ženom i njezinim suprugom iza vas, sinula vam je misao da to što vi sada vidite može biti način na koji je Bog vidi, način na koji je On sagledao svaki njezin usamljenički odlazak iz bolnice tijekom prošlih nekoliko tjedana; i da On vidi svaki slični bezbrojni svakidašnji odlazak umornih, tužnih i zabrinutih rodaka kroz bolnička vrata. I sve mnogobrojne pacijente – u svim bolnicama...

Istog trena imate jaku želju da potrčite za njom kako biste je još jednom zagrlili i podsjetili da je i Bog vidi. Ali ona je već prešla ulicu i vi sada pogledom više ne možete držati korak s njom. Bolničarka je završila svoj posao oko bolesnika i vi sjedate pokraj bolesničkog kreveta. Istog trenutka počinjete se moliti za ovog čovjeka pred vama, za njegovu suprugu, za sve njihove borbe, za bolničarku, za cijelu bolnicu i sve kojima je potrebna pomoć u tom trenutku. I dok

vam se srce slama pod veličinom boli koja je naišla, zahvaljujete Bogu što nismo nikada sami, čak ni u najmračnijim trenucima života.

Bog koji vidi

Plać je prirodni ljudski odgovor na patnju i nepravdu. Čak i kad nismo sasvim sigurni kome i zbog čega plaćemo, već sam čin plakanja označava određenu početnu točku. Plać je mnogo određeniji i usmjereniji kada je upravljen Bogu za kojeg vjerujemo da je dobar, da nas ljubi i da nam želi najbolje. Kada onaj koji vjeruje Bogu doživi tragediju, Božja “šutnja” može mu se činiti kao ruganje. U Jobovom slučaju izmiješale su se njegove tjelesne patnje i gubici s mnoštvom pitanja o Božjoj naravi i pitanje primjećuje li Bog uopće njegovu bol.

Pa ipak, iako čujemo odjeke ovih pitanja u Bibliji i tijekom ljudske povijesti, vidimo kako se i Bog često prikazuje kao Onaj koji dobro vidi i čuje čak i patnje “najmanjih” (vidi Matej 25). Budući da

Bog među svojim cjelokupnim stvaranjem primjećuje čak i pad jednog vrapca, Isus nas uvjerava da “više vrijedimo od mnoštva vrabaca” (Matej 10,31). To je istina koja je potvrđena mnogim biblijskim događajima.

Hagara se našla u teškoj i traumatičnoj obiteljskoj situaciji. Znamo da je po rođenju bila Egipćanka, ali su nam potpuno nepoznate okolnosti u kojima je morala napustiti svoju domovinu. Kao sluškinja u domu Abrahama i Sare, sigurno nije mogla birati gdje će i kako živjeti. I kad joj je Sara iznijela svoj očajnički plan da Abraham dobije dijete, nije ni malo vjerojatno da je Hagara mogla odlučivati o svojem sudjelovanju u tome. Koliko god je ta zamisao na početku izgledala lošom, postala je još mnogo gora kada se učinilo da plan djeluje. Kada je Sara počela vrijeđati trudnu Hagaru i situacija postajala sve nepodnošljivija, ona je pobjegla – možda u strahu za svoj život – i našla se kao usamljena trudna žena u tuđoj zemlji na vrlo strašnom mjestu, u pustinji.

Međutim, čak i u najdubljem ponoru nepravde koja joj je učinjena, i u krajnje opasnoj situaciji, Hagara nije bila stvarno sama ili zaboravljena. Pred njom se pojavio anđeo s porukom da je Bog zapazio njezinu nevolju i da nije napuštena. Uvjerio ju je da je Bog uz nju i da će je izbaviti iz nevolje u kojoj se nalazi. Anđeo joj je čak dao i upute o djetetu koje će roditi: “Nadjeni mu ime Jišmael, jer Jahve ču jad tvoj.” (Postanak 16,11) U godinama svojeg majčinstva, svaki put kada bude izgovarala ime svojega sina, podsjetit će se da je u njezinoj najtežoj životnoj situaciji Bog bio svjedok njezinog očaja.

Hagara je odgovorila dajući svojem Bogu ime: “A Jahvu koji joj govoraše nazva: ‘Ti si El Roi – svevid Bog, jer’ – reče ona – ‘vidjeh Boga i nakon viđenja – još živim!’” (Postanak 16,13)

Nakon ovog iskustva u njezinom životu nije baš sve išlo glatko i po pravdi, a to zaključujemo iz biblijskog opisa koji nam prenosi kako se godinama poslije opet našla u sličnim okolnostima, ovoga

puta s mladim sinom i prijetnjom da će u pustinji umrijeti od žeđi. I ponovno joj je anđeo progovorio uvjeravajući je da je Bog vidio njezine okolnosti i “čuo plač dječaka” (Postanak 21,17).

Proizišlo iz ovih iskustava imamo jedno od najdubljih i najutješnijih imena izrečenih za Boga – “Bog koji sve vidi.” To ime može prizvati svatko tijekom povijesti bez obzira na svoje okolnosti, nevolje ili jad. Bog vidi.

Bog koji čuje

Nekoliko stoljeća poslije cijeli jedan narod – potomci iste obitelji – patili su kao robovi pod tlačenjem i zlostavljanjem Egipćana. Četiri stotine godina je vrlo dugo razdoblje čekanja, posebno kada čekate u sve gorim uvjetima okrutnog ropstva. Bog je obećao da će se pobrinuti za svoj narod i izvesti ga iz Egipta – a ispostavljalo se da naraštaj za naraštajem izgrađuje bogatstvo i ugled egipatskih robovljivača odanih idolima – dok Bog na izgled šuti. Je li uopće primjećivao nji-

hove patnje? Je li ih zaboravio? Je li Mu stalo do njih?

I Bog se tada iznenada pojavljuje. Otkriva se u gorućem grmu u zabačenoj pustinji jednom slabom vodi – odbjegli kraljeviću i poniženom pastiru po imenu Mojsije. Bog je tom čovjeku, koji s oklijevanjem prihvaća zadaću, dao prvi posao – čiji se prvi dio sastojao u tome da ode Izraelcima u Egipat s porukom da je Bog čuo i vidio tlačenje kojem su izloženi. “Vidio sam jade svoga naroda u Egiptu”, nastavi Jahve, ‘i čuo mu tužbu na tlačitelje njegove. Znane su mi muke njegove.’” (Izlazak 3,7)

Da, Bogu doista nije bilo svejedno. On će ubrzo dramatično promijeniti njihove okolnosti. Međutim, to nije došlo ni odmah ni automatski. Njihove su okolnosti u Egiptu postale još teže prije nego što su, pod Božjim vodstvom, mogli izići, a ispunjenje planova koje je Bog objavio Mojsiju potrajalo je duži niz godina. Međutim, kao i u Hagarinom slučaju, uvjerenje da je Bog čuo njihove pozive u pomoć bila je značajna prije-

lomna točka u njihovom iskustvu, a i u njihovom odnosu prema Bogu, usprkos njihovim teškim okolnostima: “Narod je bio uvjeren, i pošto čuše da je Jahve pohodio Izraelce i pogledao na njihove jade, popadaše ničice i pokloniše se.” (Izlazak 4,31)

Bog koji osjeća

Utješno je znati da je Bog Onaj koji uvijek vidi i čuje vapaje i viku siromašnih i potlačenih. Međutim, činjenica da je On istodobno i Bog koji je u Isusu iskusio i pretrpio najgoru nečovječnost, poniženje i nepravdu je, najblaže rečeno, zapanjujuća. Usprkos svem suosjećanju i dobroti koju je Isus pokazivao u svojem životu i službi, Njegova smrt je proizišla iz ljudske mržnje, ljubomore i nepravde.

Od Njegovih patničkih molitava u Getsemanskom vrtu, pa do uhićenja, “sudenja”, šibanja, ismijavanja, raspeća i smrti, On je izdržao strašne kušnje boli, okrutnosti i zlog tlačiteljskog nasilja. Da stvar bude gora, sve je to podnosio Onaj koji

je bio ispunjen nevinošću, čistoćom i dobrotom. Promatrana kroz objektiv povijesti spasenja vidi se sva ljepota Isusove žrtve za nas, ali ne bismo nikada smjeli zaboraviti okrutno stradanje i težinu nepravdi koje je iskusio.

Iako su svećenici i vjerski vođe otvoreno mrzili Isusa, ipak im je bilo potrebno nešto zbog čega bi Ga optužili. Sudenje koje su Mu održavali bilo je u suprotnosti s mnogim legalnim pravnim postupcima. Bila je to pravna lakrdija, održana sa žurbom i vođena s unaprijed smišljenim načinom da se postigne željeni cilj. "Istina, mnogi su lažno svjedočili protiv njega, ali im se svjedočanstva nisu slagala." (Marko 14,56) Čak i u trenutku kad su Isusa uvodili u Pilatovu sudnicu, nije bilo suglasnosti o Njegovoj krivnji i Pilat "je znao da su ga predali iz zavisti" (Matej 27,18).

Činjenica da je Isus bio razapet nakon vrlo snažne izjave Njegovog suca da na Njemu ne nalazi nikakve krivnje, ukazuje na strahovitu nepravdu koja Mu je učinjena (vidi Izaija 53,8). Preko Isusa

Bog zna kako se osjeća svaka žrtva zla, nepravde i nasilja. Bog se toliko poistovjetio s našim palim i jadnim stanjem da uopće ne možemo sumnjati u Njegovo suosjećanje, razumijevanje i vjernost prema nama: “Nemamo, naime, nekoga velikog svećenika koji ne bi mogao suosjećati s našim slabostima, nego jednoga koji je iskusan u svemu (kao i mi), samo što nije sagriješio.” (Hebrejima 4,15) Bog je u Isusu iskusio dubine boli i tuge našeg svijeta. On vidi, čuje i zna kako se osjećamo kada doživljavamo najteža iskustva. Našao se i sam u njima i doživio ih je.

Prekidanje tišine

U mnoštvu biblijskih događaja nailazimo na često ponavljane pozive Božje djece – osobito onih koji stenju pod jarmom ropstva, izbjeglica, ugnjetavanih, okupiranih, siromašnih, pritisnutih nepravdom ili nekom tragedijom – te usrdne vapaje da se Bog umiješa i djeluje. Robovi u Egiptu, sužnjevi u Babilonu i mnogi drugi pozivali su Boga da vidi i

čuje njihove patnje i umiješa se i ispravi nepravdu.

Psalmi su puni plača nad očitim napretkom i blagostanjem zlih, dok su pravedni zlostavljani, tlačeni i siromašni. Psalmist u više navrata poziva Boga da se umiješa, vjerujući da sadašnji svijet ne funkcionira na način koji je Bog predvidio, da i sam Bog sigurno ne želi takav svijet i zato se zauzima za promjenu zdvojnim vapajem mnogih Njegovih proroka i ugnjetavanih: “Dokle, Gospodine?” (Vidi kao primjer Psalam 94,3-7.) Božja djeca će uvijek s nestrpljenjem gledati nepravdu i bijedu – a Božje nemiješanje i šutnja bit će još jedan izvor njihovog nestrpljenja.

Međutim, kada smo čuli Božji glas i s povjerenjem prihvatili Njegovu brigu, milost i suosjećanje prema nama – kao i prema svima koji na bilo koji način pate – mi postajemo glas za Boga usred sve patnje i nepravdi koje se čine. Možda nećemo uvijek moći otkloniti sve patnje i ispraviti sve nepravde – nešto će biti ispravljeno tek tijekom Božjeg konačnog

suda i obnove. Ali kao ljudi puni povjerenja u Boga koji vidi, čuje i osjeća, i mi smo pozvani da suosjećamo s njihovim bolima i da svjetlo Božje milosti i ljubavi donesemo u njihovu tamu. Budući da ih Bog čuje, mi smo jedan od načina na koji im On odgovara.

Zamislite Boga kako promatra tu suprugu dok prelazi ulicu na svojem usamljeničkom i tužnom putu kući. Zamislite Boga kako prolazi hodnicima bolnice u vašem kraju. Zamislite Ga kako gleda televizijske vijesti i kako bi On mogao odgovoriti na ono što se zbiva. Zamislite Ga kako sluša sva nesretna zbivanja u domu vaših susjeda koji prolaze kroz teške trenutke svojeg obiteljskog života. Zamislite što bi mogao nama osobno predložiti da učinimo svojom službom u našoj obitelji, u našoj društvenoj zajednici i u našem svijetu.

Pitanja za razgovor

1. Koliko vam je važna činjenica da Bog vidi patnje ljudi u svijetu i čuje nji-

hove pozive za pomoć? Što vam to govori o Bogu?

2. Kako vam razmišljanje o patnjama i nepravdama koje je Isus iskusio pomaže da se suočite s patnjom i nepravdom?

3. Kako Božje suosjećanje i briga za “napuštene, zaboravljene i izgubljene” utječe na naše stavove i djelovanje za one oko nas kojima je potrebna naša pomoć?

3

Bog koji se saginje

Pranje nogu druge osobe jedan je od najdubljih simbola i podsjetnika u kršćanskom vjerovanju. Ono isto tako pokazuje kako u praksi treba pokazivati kršćanstvo između onih prigoda kada taj obred obavljamo u crkvi za vrijeme bogoslužja. Kao učenici Boga koji se sagnuo, kršćanski vjernici trebaju biti ljudi koji se saginju u službi pred svojim bližnjima, osobito pred onima u nevolji.

Isus se prvi sagnuo da nam pokaže svoj veličanstveni primjer službe i poniznog djelovanja: "Uoči blagdana Pashe Isus, znajući da mu je došao čas kad će otići s ovoga svijeta k Ocu, ljubeći svoje koji su na svijetu, iskaza im do vrhunca ljubav. ... Ustane od večere, skine ogrtač, uzme ubrus i njime se opaše. Zatim ulije

vode u posudu za pranje te počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim bijaše opasan.” (Ivan 13,1-5).

Drugi prijevodi Biblije još više naglašavaju misao da im je te večeri i tim svojim djelom Isus “pokazao punu mjeru svoje ljubavi” (NLT) (vidi Psalam 18,35 i Filipljanima 2,5-7).

Ta velika Božja ljubav bila je Ivanova stalna tema u njegovim apostolskim spisima – evanđelju i poslanicama – posebno zbog toga što je osobno poznao Isusa. Zanimljivo je istaknuti što je to Ivan smatrao “velikom vrhuncem” ovog svojeg stalnog “refrena”. Pranje nogu bilo je trenutak koji je u “punoj mjeri” pokazao koliko ih je Isus volio. Ivan zatim nastavlja opisivati Isusa, vječnog Božjeg Sina, kako redom, jednom pa zatim drugom, pere prašnjave noge svojih sumnjivih učenika. Prema Ivanu to je bio najveći, najdublji izraz Božje ljubavi – izražen činom nevjerojatne poniznosti i služenja.

Napomena: Pranje nogu bilo je društveni običaj u prvom stoljeću jer su ljudi

nosili otvorene sandale po prašnjavim putovima. To je bila ponižavajuća dužnost koju bi obično obavljao sluga.

Isus — “Bog s nama”

Mi nikada nećemo razumjeti dramatično saginjanje Boga u činu postajanja čovjekom – taj čin utjelovljenja u osobi Isusa Krista. Stvoritelj svemira postao je stvorenje. Neograničeni Vladar svemira postao je ljudsko djetesce sa svim našim fizičkim ograničenjima. Što sve to znači duboka je ali predivna tajna koja je u stanju promijeniti svijet. Čak i prije nego što nam Ivan progovara o tome što je Isus učinio te noći, on zastaje u svojem izvještavanju kako bi nas podsjetio tko je Onaj koji to čini: “Isus, svjestan da mu je Otac sve predao u ruke, da je od Boga došao i da se k Bogu vraća ...” (Ivan 13,3)

Kada god slušamo izvještaje o Isusovom životu, moramo biti svjesni ove važne stvarnosti. Najvažniji događaji iz Isusovog života nisu oni s velikim mno-

štvom, krupnim zbivanjima i javnim čudima, već vrijeme koje je proveo s pojedincima – sa ženom na zdencu, s Nikodemom u razgovoru do kasno u noć, u razgovorima s Marijom, Martom i Lazarom u njihovom domu, vrijeme i pažnja koje je osobno poklanjao svakom od svojih učenika na različite načine, neposrednih razgovora s ljudima dok ih je iscjeljivao, tijekom poziva Zakeju da side sa stabla, razgovora s Marijom u vrtu u jutro uskrsnuća, hodanja u Emaus s dva razočarana vjernika, kuhanja doručka na obali jezera za nekolicinu svojih učenika.

U svakom od ovih trenutaka vidimo Gospodara svemira kako osobno stupa u dodir s jednom osobom u jednom trenutku, kao da su baš te osobe ono što Mu je tada bilo najvažnije u cijelom svemiru. Prema toliko mnogo drugačijih mjera to bi moglo izgledati strašno neuspješno, možda čak rizično i rasipnički, ali je izuzetan uvid u to kakav je Bog i u ljubav koju On ima prema svakome od nas.

A to je taj isti Isus koji se saginje i jednom za drugim pere noge svojim učenicima. Time On izražava najviši osobni čin ljubavi, istodobno pokazujući i moćni simbol – javnu objavu – što Isus kao “Bog s nama” (vidi Matej 1,23) zapravo znači: to je istodobno i izraz pune mjere Njegove ljubavi.

Saginje se i pere noge

Postoji još jedan element u Ivanovom uvodu u ovaj izvještaj o Isusu kao Velikom Sluzi. On je shvatio da je Isus znao što se događa u mračnoj pozadini te noći: “Za vrijeme večere već bijaše davao nadahnuo Judu Iskariotskoga da ga izda.” (Ivan 13,2) Isus je “znao tko će ga izdati” (Ivan 13,11) i gdje će događaji završiti za Njega i za Judu. U roku od samo nekoliko sati sudbina obojice će biti zaključena.

Ali u ovom trenutku obrok je stajao na stolu pred njima, a nitko nije organizirao ili se ponudio da opere noge skupini okupljenih. Tako da je Isus, Božji Sin,

izvršio zadivljujuće djelo velike poniznosti. Slika Boga, Gospodara svemira, kako se saginje i pere prašnjave noge skupini običnih ljudi zapanjujuća je. Dodatna u ovom čudu bila je kulturološka stigma vezana za pranje nogu u ono vrijeme – to je bio posao za najniže sluge – da ne spominjemo činjenicu da su se među stopalima koja će oprati nalazila i stopala onoga koji će Ga izdati Njegovim neprijateljima i još jedna, drugog Njegovog učenika, koji će poslije te iste večeri tvrditi da Ga ne poznaje.

Bog koji “služi” jedna je od najdubljih realnosti kršćanske vjere, nešto što mi, koji bismo morali znati punu važnost ove činjenice, odviše lako uzimamo zdravo za gotovo. Čak ni Njegovi najvjerniji sveti ovaj primjer poniznosti ne mogu shvatiti. To je vrsta ljubavi koja daleko nadilazi čak i ono najbolje što čovječanstvo može ponuditi, ili do kraja i u potpunosti razumjeti. “Ljubav prema onima koji su manje sretni od nas nešto je prekrasno – ljubav prema onima koji pate, prema siromašnima, bolesnima, neuspje-

šnima, nevoljenima. To je ono što nazivamo suosjećanjem i što dodiruje srce svijeta. Ljubav prema onima koji su sretniji od nas vrlo je rijetka – voljeti one koji su uspjeli tamo gdje smo mi pali, radovati se bez zavisti s radosnima, ljubav siromašnih prema bogatima. ... Svijet je uvijek zbunjen svojim svecima. A onda je tu ljubav prema neprijateljima – ljubav prema onima koji te ne vole, koji ti se rugaju, prijete ti i nanose bol. Ljubav žrtve prema mučitelju. To je Božja ljubav. Ona osvaja svijet.” (Frederick Buechner, *Magnificent Defeat*, str. 105)

Krajnje saginjanje: Isus, Bogočovjek, bio je mrtav

Ovaj čin bio je početak 24-satne kušnje koja je okončana Isusovim mučenjem, razapinjanjem i smrću, a zatim je, dok je sunce zalazilo tog petka uvečer, Njegovo tijelo stavljeno u pozajmljen grob. U određenom smislu Njegovo saginjanje da opere noge učenicima bilo je uvod u još niže saginjanje da bi cijeli svijet

podignuo u uskrsnuće i nadu: “On se spušta da bi ponovno ustao i podigao cijeli propali svijet sa sobom. ... On se mora sagnuti kako bi se podigao, i gotovo kao da nestaje pod opterećenjem prije nego što će ustati, do kraja ispraviti leđa i nastaviti pobjedonosni hod dok se cijelo mnoštvo njiše na Njegovim leđima.” (C. S. Lewis, *Miracles*, str. 179)

Uzimajući odabrane tekstove iz starozavjetnih spisa da bi dokazao svoju osnovnu tvrdnju, pisac cijelo prvo poglavlje Poslanice Hebrejima uobličava kao svjedočanstvo o apsolutnom Isusovom božanstvu: “Koga je postavio baštinikom svega i po kome je stvorio svijet. Sin, koji je odsjev njegova sjaja i otisak njegove biti, koji svemir uzdržava svojom silnom riječi, sjede, pošto je ostvario očišćenje grijeha, s desne strane Veličanstva u nebu.” (Hebrejima 1,2.3)

Isus je bio vječni Bog, Stvoritelj i Održavatelj. Neki Isusovi učenici i prijatelji, koji su stajali i iz daljine gledali Njegovu smrt, čuli su potvrdu Njegovog božanstva između sebe samih (vidi Matej 16,13-

16), a i glasom samoga Boga (vidi Matej 17,5). Jer tada – na tom brdu tamo – Bogočovjek je bio mrtav.

To je bilo potpuno poniženje, odricanje od sebe koje se sagnulo do nepostojanja. Smrt uvijek donosi jezu i drhtanje, ali smrt Bogočovjeka značila je beskrajno više jeze za cijeli svijet – bilo je to drhtanje svemirskih razmjera – ali i golemu promjenu za svijet i veliko otkupljenje tog svijeta.

Pisca Douglasa Couplanda jednom su upitali koji je njegov najveći strah. On je odgovorio: “Da Bog postoji, ali da ne mari baš puno za nas ljude.” Po Isusu i Njegovom raspeću Bog je potpuno preokrenuo ovaj veliki strah: Bog se silno brine za ljude, toliko da je bio spreman prinijeti najveću moguću žrtvu da pokaže svoju brigu i omogući naše vječno ponovno sjedinjenje, izbavljenje i zajedništvo s Njim.

Stav spuštanja

Nije nimalo čudno što se Pavao koristi tim slikama poniznosti i služenja Boga koji se saginje kao najvećim izrazom Božje slave i ljubavi – a ujedno nam pokazuje na koji način mi trebamo živjeti u svojem životu: “Težite među sobom za onim za čim treba da težite u Kristu Isusu! On, božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluge i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu.” (Filipljanima 2,5-8)

U odgovoru na ovu dobrotu i sveobuhvatnu poniznost i mi trebamo držati, živjeti i dijeliti svoju vjeru s tom istom poniznošću. Spremni smo se žrtvovati – pojedinačno i zajednički – u služenju i traženju najboljeg za one s kojima dijelimo svoj život i svijet. Sasvim je prirodno što prorok Mihej povezuje potragu za pravdom i milosrđem s nužnošću “smjernog hoda sa svojim Bogom” (Mihej 6,8).

Kušnja je Gospodnjih sljedbenika želja da ostanu s Bogom na planinama duhovnih iskustava. Bio je to Petrov neprikladni prijedlog na Gori preobraženja da postave sjenice i ostanu na tom mjestu (vidi Matej 17,4). To, međutim, uopće nije Božji način. Praktična poniznost znači silaženje s planine i hodanje među i sa ljudima koji su izgubljeni, koji žive pod prijetnjama ili pate – izlažući opasnosti vlastiti život za njihovo izlječenje, pomažanje i spasenje.

On je ostao

Carl Wilkens bio je direktor ruandske Adventističke agencije za pomoć i razvoj (ADRA-e) na mandat od četiri godine, kada se u travnju 1994. našao u središtu jedne od najstravičnijih situacija u novijoj povijesti. Tijekom idućih stotinu dana, više od 800.000 stanovnika Ruande smaknuto je u groznici etnički motiviranog ubijanja, dok je ostatak svijeta to ignorirao ili samo promatrao što se zbiva.

Crkva, ADRA i predstavnik Vlade Sjedinjenih Američkih Država, pozvali su Wilkensa i njegovu obitelj da se sklone pred genocidom, ali je on znao da bi njegov odlazak ostavio osoblje s kojim je surađivao u ozbiljnoj opasnosti. I dok su njegova supruga, djeca i roditelji evakuirani u Keniju, Wilkens je ostao i učinio što je mogao da pomogne i zaštiti ljude uvučene u ludilo tijekom ta tri mjeseca.

Wilkens je svoje iskustvo tijekom tog burnog vremena objavio u knjizi pod naslovom *I'm not leaving (Ne odlazim)*, 2011. godine. Knjiga nije povijest užasa Ruande, nego zbirka osobnih iskustava. Wilkens priča o okolnostima u kojima je radio da spasi živote na sve moguće načine i iznosi svoja razmišljanja o tome kako su ova iskustva promijenila njegove odnose s obitelji, Bogom i drugim ljudima.

Knjiga *I'm not leaving* više govori o nadi nego o užasu, iako je užas nadomak njezinog vidokruga. Wilkens je sebi stavio u zadatak da detaljno opiše ljude koji su pretrpjeli ove tragedije, poništa-

vajući tako djelo ubojica jer je njihova metoda uvijek bila da liše svoje žrtve ljudskog dostojanstva. Njegova knjiga govori o hrabrosti i vjeri, što pokazuje da su ove vrline bitne i usred najokrutnijih okolnosti, u kojima je život bio i bolno slabašan i tvrdoglavo otporan. Wilkens je živio usred tih krajnosti stavljajući sve na kocku za druge samo zbog toga što je to bilo ispravno.

Wilkensovo iskustvo je poziv da živimo hrabro, vjerno, smjerno i suosjećajno, bez obzira na cijenu, da Bogu povjermemo svoj život i služimo Njemu i bližnjima. To je izvještaj o nekome tko je pokazao što znači imati isti stav kao i Isus Krist na izuzetan način.

Bog se još uvijek saginje

Isus je pokazao svoju ljubav služeći kao “Bog s nama” u povijesnom vremenu i na mjestu zbrke našeg svijeta. To je ono što On čini i u našem životu, u našim različitim izazovima i problemima. I to je ono što On još uvijek radi u

našem svijetu danas ako Ga potražimo. Bog se još uvijek saginje i služi – tebi, meni, nama, svima, čak i kada Ga izdajemo i odričemo Ga se. Kao što kažu Ivan i Pavao – to je Isusovo najveće djelo koje pokazuje u “punoj mjeri Njegovu ljubav”.

Nakon što im je oprao noge, Isus je pozvao svoje učenike, a poziva i nas da Mu se pridružimo u ovom stavu i aktivnosti: “Dakle, ako ja, Gospodin i Učitelj, oprah vama noge, i vi ih morate prati jedan drugomu. Dao sam vam primjer, da i vi činite kako ja učinih vama. Zaista, zaista, kažem vam, nije sluga veći od svoga gospodara niti je poslanik veći od onoga koji ga šalje. Kad to znate, blago vama ako to i činite!” (Ivan 13,14-17)

Pitanja za razgovor

1. Na koje načine nešto tako jednostavno kao pranje nogu učenicima pokazuje “u punoj mjeri” Božju ljubav?

2. Budući da to nije prirodan ljudski stav, kako možemo imati isti stav kao Isus Krist?

3. Kako ovo posjedovanje istog stava kao Isus Krist može postati naša životna stvarnost?

“Mnogi smatraju velikom prednošću posjet mjestima iz Kristovog života na Zemlji, hodanje stazama kojima je On prošao, promatranje jezera kraj kojeg je volio poučavati, kao i brda i dolina na kojima je često počivao Njegov pogled. Ali mi ne moramo poći u Nazaret, Kafarnaum ili Betaniju da bismo išli Isusovim stopama. Njegove stope naći ćemo kraj bolesničke postelje, u bijednim straćarama, na prepunim ulicama velikog grada i na svakom mjestu na kome se nalaze ljudska srca gladna utjehe. Ići ćemo Njegovim stopama ako činimo ono što je On činio dok je bio na Zemlji.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 531)

4

“Bog je tako ljubio svijet”

Ako ste već duže vrijeme u crkvi, to ste možda čuli više puta – poosobljenu “verziju” teksta iz Ivana 3,16. Ponekad se koristi u pozivu za prihvaćanje Isusa kao “osobnog Spasitelja” i ide otprilike ovako: “Da, Bog je tako ljubio [umetnite svoje ime] da je dao svoga jedinorođenog Sina da ne pogine [umetnite svoje ime] koji u nj vjeruje, nego da [umetnite svoje ime] ima život vječni.”

Pokraj sve predivne složenosti koju nalazimo u biblijskom izvještaju o Bogu, Evanđelje se može sažeti u jednoj rečenici koju čak i malo dijete može zapamtiti i početi razumijevati. Zato je i ova poosobljena verzija ovog poznatog biblijskog re-

tka dragocjeni način da se istakne osobna Božja ljubav prema svakome od nas i izbor koji svatko od nas mora učiniti prihvaćajući Božji dar ponuden u Isusu Kristu. Prilagodba tog poznatog i omiljenog retka na način na koji smo učinili malo prije, opisuje istinu koja ulijeva strahopoštovanje i mijenja život.

Možda je to istina koja mijenja svijet. Priznavanjem svoje grešnosti i izgubljenosti poduzimamo značajan korak time što smo prepoznali da smo prvenstveno mi sami važan problem u našem svijetu – naša sebičnost i nespremnost priznati da smo dio problema. Govoreći o razgovoru s prijateljem o potrebi za priznanjem tijekom izgradnje zajedništva s Bogom, pisac Don Miller kaže: “Možda [priznanje] možete sagledati i kao čin društvene pravde. Cijeli svijet se raspada jer nitko neće priznati da nije u pravu. Tako traženjem od Boga da vam oprosti, zapravo pokazujete svoju spremnost da svoje gluposti proglasite osobnom svojinom.” (*Blue Like Jazz*, str. 53) Kao što naglašava Ivan 3,16, mi moramo shva-

titi vrlo osobno i vrlo ozbiljno svoj grijeh i svoje spasenje.

Ali isto tako moramo zapamtiti i da ova poosobljena verzija Ivana 3,16 *nije* u biti ono što redak kaže, jer ako ga pročitamo samo na ovaj način, možemo doći u kušnju površnog prihvaćanja spasenja i propustiti toliko toga važnog što u njemu možemo pronaći dubljim čitanjem.

Taj stari argument

Prečesto nam spasenje – kao što često o njemu razgovaramo – izgleda kao postignuće koje će *mene* jednoga dana dovesti na Nebo. Iznenađujuće je pomisliti da čak i naše teološke rasprave mogu biti usmjerene na nas. Ako smo stalno vođeni mislima “što u tome ima za mene?” i “najpovoljnijim odnosom cijene i kvalitete” – ako ne pazimo, takvi špekulativni stavovi mogu utjecati čak i na naša najduhovnija razmišljanja. Na taj način često može izgledati kako smo u potrazi za spasenjem po najjeftinijoj mogućoj cijeni.

Nesporno je da smo spašeni samo Božjom milošću: “Da, milošću ste spašeni – po vjeri. To ne dolazi od vas; to je dar Božji! To ne dolazi od djela, da se tko ne bi hvalisao.” (Efežanima 2,8.9) Ali Pavao nastavlja u sljedećem retku i prepoznaje još jedan važan aspekt ovog odnosa: “Njegovo smo, naime, stvorenje, stvoreni u Kristu Isusu radi djela ljubavi koja Bog unaprijed pripremi da u njima živimo.” (redak 10)

Jakov proširuje misao o ovom aspektu spasenja: “Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Zar ga vjera može spasiti? ... Tako je i s vjerom: ako nema djela, mrtva je u samoj sebi.” (Jakov 2,14.17)

U velikoj vječnoj slici spasenja mi smo spašeni samo onim što je Isus učinio za nas i mi to prihvaćamo vjerom. Ali u praktičnom aspektu našeg današnjeg života to spasenje treba nas pokrenuti da živimo u prijateljstvu s Bogom kao podanici već prisutnog Božjeg kraljevstva. Bog nas kroz cijelu Bibliju poziva da živimo životom vjere i *odanosti*. To se ne tiče

toliko zadobivanja spasenja, koliko življenja i radosnog služenja u svjetlu spasenja.

Kad počnemo cijeniti veličinu i tajnovitost neiscrpne Božje ljubavi, mi na nju odgovaramo s vjerom i zahvalnošću tražeći da se Njegova dobrota ulije u naš život i život ljudi oko nas. Živimo s toliko vjere i s tako mnogo dobrih “djela” koliko ih možemo iznjedriti, shvaćajući da su to sve darovi od Boga i da nijedan od njih ni najmanje ne pridonosi našem spasenju ili Božjim izobilnim zalihama.

Pročitajte ponovno

Ivan 3,16 kaže: “Da, Bog je tako ljubio svijet ...” Izvorna grčka riječ za “svijet” je *kosmos*, što znači “svijet kao stvoreni, organizirani entitet” (5 BC, 929). Činjenica da Ivan 3,16 govori o meni važna je polazna točka; ali činjenica da se plan spasenja, tako sažet u ovom retku, odnosi na svakoga i na cjelokupni stvoreni svemir, tema je za čije nam je istraživanje potrebno mnogo više vremena.

Naravno, ovdje se ne radi o pokušaju dokazivanja univerzalizma – da će svi biti “spašeni” bez obzira na svoj izbor za ili protiv Boga i Njegovog plana. Umjesto toga govorimo o Božjoj ljubavi koja dopire do svih i o Njegovoj namjeri da radi preko onih koji odluče surađivati s Njim u otkupljenju i obnovi svega što je stvorio. To je šire razumijevanje spasenja, iskorak od kušnje egocentričnosti koja ponekad može narušiti razumijevanje spasenja na temelju individualističkog načina razmišljanja.

Da, naravno, radi se o mojem spasenju i mojoj spasonosnoj zajednici s Bogom – ali nije riječ samo o meni. Teolog N. T. Wright to izražava ovako: “Opravljanje se ne bavi samo pitanjem ‘kako da meni budu oprosteni grijesi’. Bog stvara u Mesiji Isusu i u sili Duha jedinstvenu obitelj proslavljajući njihov oprost jednom za svagda i njihovo sigurno ‘neosuđivanje’ u Kristu, po kojem se sada Njegova namjera može proširiti u cijelome svijetu.” (N. T. Wright, *Justification: God’s plan and Paul’s vision*, str. 248)

Mi moramo shvatiti da Bog voli i druge ljude osim nas. On voli one koje i mi volimo i možemo se radovati tome. On isto tako voli i one do kojih mi dopiremo u našoj sredini, a naše razumijevanje Njegove ljubavi prema svima trebalo bi nas potaknuti da podemo i objavimo spoznaju o toj dalekosežnoj ljubavi. Ali On isto tako voli i one kojih se plašimo, one kojima ne znamo kako bismo pokazali, ili kako bismo s njima dijelili Božju ljubav. Bog voli ljude – sve ljude, svuda, u sva vremena. Božja naklonost nije ograničena samo nama u korist.

Stvaranje je jedan od načina na koji možemo sagledati kako je to izraženo. Biblija dosljedno ukazuje na svijet oko nas kao dokaz Božje dobrote. Pavao tvrdi da svi ljudi imaju priliku upoznati Boga preko Njegovih djela stvaranja: “Uistinu, njegova se nevidljiva svojstva, njegova vječna moć i božanstvo, promatrana po njihovim djelima, opažaju od postanka svijeta. Tako nemaju isprike.” (Rimljanima 1,20) Isus je također ukazivao na prirodu i stvoreni red kao na dokaz Božje

ljubavi i sredstvo preko kojeg svi ljudi bivaju primatelji Njegove milosti: “[On] čini da njegovo sunce izlazi nad zlima i dobrima, i da kiša pada pravednima i nepravednima.” (Matej 5,45) Poput svih dobrobiti prirode, i sam život je dar od Boga i – bez obzira na odgovor pojedinca ili njegov stav prema Bogu – svi su primatelji te milosti.

Obnovljeno zajedništvo

Ali čak ni ovakvim čitanjem ne dopiremo do sveobuhvatne širine Ivana 3,16. “Da, Bog je tako ljubio *svijet*.” Druga polovina ovog retka upućuje na Božji plan spasenja, “da ni jedan koji u nj vjeruje ne pogine, već da ima život vječni” (Ivan 3,16b). Opasnost od “pogibije” proizlazi iz raskinutog zajedništva s Bogom zbog prvog ljudskog grijeha. Mi uvijek možemo osobno doći k Bogu samo kao pala ljudska bića. U trenutku kad prihvatimo taj dar spasenja, naše zajedništvo s Bogom je obnovljeno. Odazivajući se na Božju ljubav i prihvaćajući dar Njegovog

Sina u kojem imamo vječni život, mi smo stvoreni kao novo stvorenje i rastemo u svim odnosima za koje nas je Bog stvorio, uključujući i naše odnose s drugima i sa svijetom izvan nas.

Očigledno, ljudska bića imaju posebno mjesto u spasenju i stvaranju; više se pozornosti posvećuje stvaranju čovjeka u Postanku 1 i 2 nego bilo čemu drugom u ostatku izvještaja. Prva "definicija" čovjeka podrazumijeva da je on stvoren na Božju sliku i stavljen u odnose prema ostatku svega stvorenog (vidi Postanak 1,26). Stvaranje nam pokazuje tko smo mi kao ljudska bića u odnosu prema Bogu, i mada su ljudi središnji dio stvaranja, jasno je da Bog ima poseban obzir i prema ostatku stvorenog svijeta.

Kad su Adam i Eva odlučili da ne poslušaju Boga, time je bilo pogodeno sve što je stvoreno. Stvarnost grijeha promijenila je odnos između Boga i čovjeka, između čovjeka i prirode, i između Boga i svih Njegovih stvorenja (vidi Postanak 3). Bog je i dalje Stvoritelj, On i dalje uređuje i održava cjelokupni život. Ali,

možda na sličan način kao što je došlo do promjene u odnosima između Boga i Njegovog naroda, Božji se odnos prema ostalom dijelu stvaranja izražava bez iskonske neposrednosti i lakoće.

Ne može se reći da i dalje ne postoje obrisi Boga u stvorenom svijetu. Kao što je već spomenuto, Bog još uvijek progovara i djeluje preko prirode. I na određen način, cjelokupno stvaranje i sama stvorenja imaju glasove koji se podižu u hvali Bogu i pokazuju tragove odnosa za koje su stvoreni: "Hvalite Jahvu sa zemlje, nemani morske i svi bezdani! Ognju i grade, sniježe i maglo, olujni vjetre, što riječ njegovu izvršavaš! Gore i svi brežuljci, plodonosna stabla i svi cedrovi! Zvijeri i sve životinje, gmizavci i ptice krilate! ... Nek' svi hvale ime Jahvino, jer jedino je njegovo ime uzvišeno! Njegovo veličanstvo zemlju i nebo nadvisuje." (Psalam 148,7-13) Čak su i u ovoj hvali tonovi prigušeni, slavljenje nepotpuno, a slomljenost svijeta očigledna. Hvalospjevi su pomiješani s uzdisajima (vidi Rimljanima 8,22). Život je prekidano smr-

ću. Stvaranje je opterećeno propadljivošću i žudi za ponovnim stvaranjem: “Ta cjelokupno stvorenje ustrajno iščekuje ovo objavljivanje sinova Božjih – stvorenje naime bijaše podvrgnuto ispraznosti, ne svojevoljno, nego od onoga koji ga podvrgnu – u nadi da će se i samo stvorenje osloboditi ropstva raspadljivosti da sudjeluje u slobodi slave djece Božje.” (Rimljanima 8,19-21)

U određenom smislu podložnost svega stvorenog propadanju zbog ljudskog grijeha najvidljivije je izražena kod raspeća. C. S. Lewis je opisao uskrsnuće kao “veliko čudo” koje je donijelo potpuno nove i različite mogućnosti za svijet, ali je smrt Stvoritelja svijeta, podložnog ograničenjima tog svijeta, isto toliko veliko “anti-čudo”. Nije nimalo neobično što je priroda sakrila svoje lice i nasilno se pobunila u tom najmračnijem trenutku ljudske povijesti (vidi Matej 27,45-51). Čak je i u tom najmračnijem trenutku Stvoritelj radio na ponovnom stvaranju – a Stvoriteljeva je smrt otvorila put tome ponovnom stvaranju. “Da, Bog je tako lju-

bio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina...”

Suradnici u ponovnom stvaranju

Kada smo pozvani u novi život zajedništva s Bogom zbog onoga što je Isus učinio za nas svojom smrću, mi smo isto tako pozvani da obnovimo zajedništvo s Bogom koje je u početku sagledavalo ljudska bića kao “upravitelje” – skrbnike i vrtlare – u Njegovom stvaralačkom djelu. Božji krajnji plan za svijet oduvijek je bio da mu bude vraćena iskonska izvrsnost. Smrt će biti pobijedena (vidi 1. Korinćanima 15,26) i svi utjecaji grijeha i smrti bit će uklonjeni (vidi Otkrivenje 21,1-5). Zahvaljujući ovome, i mi smo pozvani ne samo da prihvatimo Njegovu ponudu spasenja, nego i da za to spasenje živimo i dijelimo ga u našem svijetu danas u očekivanju potpunog obnovljenja koje je Bog obećao. Mi smo spašeni milošću na temelju Božjeg dara i obnovljeni kao “njegovo stvorenje, stvo-

reni u Kristu Isusu radi djela ljubavi, koja Bog unaprijed pripremi da u njima živimo” (Efežanima 2,10). Kad smo spašeni, pozvani smo i da ispunimo ulogu koju nam je On namijenio u našem svijetu.

To obuhvaća značajne istine važne za razumijevanje našeg odgovora na Božje spasenje i našeg odnosa prema svijetu u kojem smo bili stvoreni i obnovljeni: “Mi nismo spašeni *iz* stvorenog svijeta, već *za* stvoreni svijet (Rimljanima 8,18-26). Ljudi su načinjeni da bi se brinuli o Božjem predivnom svijetu, i neće mo preglasiti ako kažemo da razlog zbog kojeg Bog spašava ljude nije samo u tome što ih voli zbog njih samih, već ih On voli zbog onoga što oni jesu – Njegovi sustvaratelji, Njegovi nadzornici, Njegovi namjesnici nad djelom stvaranja.” (N. T. Wright, *Justification*, str. 234) Cijeli svijet treba imati koristi od obnavljanja zajedništva između Boga i Njegovog naroda.

Zato što je Bog tako ljubio nas, i mi trebamo ljubiti ono što On ljubi. “Da, Bog je tako ljubio svijet” – kao stvoreni, orga-

nizirani entitet – pa ga moramo ljubiti i mi. Zato što smo prihvatili Božji dar spasenja, tražimo to isto spasenje i obnovu za naše bližnje i na kraju očekujemo ponovno stvaranje cijelog stvorenog svijeta. I na vrlo određen i poseban način, sada smo Božji suradnici u upravljanju, pomaganju i liječenju u našem svijetu.

Pitanja za razgovor

1. Kako biste objasnili spasenje nekršćanskom prijatelju? Koliko je Božja milost važna za naše zajedništvo s Bogom?

2. Na koje se načine očituje Božja milost čak i prema onima koji možda ne vjeruju u Njega?

3. Što znači biti “upravitelj” stvorenog svijeta? Kako naša briga za ono što je stvoreno utječe na druge ljude?

5

Veliki nalog

Kada su njemačke snage okupirale Mađarsku u ožujku 1944., “stroj za istrebljenje Židova” bio je već u punom zamahu. Genocid se odvijao strahovitom brzinom odnoseći 600.000 života. Za samo sedam tjedana, od kraja svibnja do početka srpnja, više od 450.000 mađarskih Židova deportirano je u logor Auschwitz. Bila je to najbrža stopa deportacija tijekom čitavog Holokausta. Najviše ljudi poslano je odmah po dolasku u plinske komore. Trećina ukupnih židovskih žrtava Auschwitza bili su Mađari.

Usred ovog ludila, ugled pastora Laszla Michnaya stalno je rastao. Za mađarske Židove predsjednik Adventističke crkve u Mađarskoj bio je pravi svetac. U to vrijeme okrutnih progona, usprkos

golemim opasnostima za vlastiti život i živote njegovih najbližih, on je hranio, sakrivao i spašavao živote velikog broja Židova u svojem domu i crkvi.

Odlučnost pastora Michnaya da pomogne Židovima bila je učvršćena kada je na crkvenim sastancima u Njemačkoj 1936. i Poljskoj 1941. bio svjedok antisemitizma i zvjerstava koja su se tada činila u tim zemljama. Zaključivši da je samo pitanje trenutka kada će se nacisti obrušiti na Mađarsku, on se pripremao za predstojeći Holokaust: uz pomoć crkvenih fondova, darova i svoje osobne uštedevine pravio je zalihe nekvarljive hrane i napravio čitavu mrežu sigurnih skloništa.

Ranih 1940-ih godina pastor Michnay preklinjao je u propovijedima svoju mjesnu crkvu da pomogne progonjenim Židovima. Neki ljudi su tada izlazili iz crkve jer su "bili sigurni" da će već istog dana on biti uhićen. Bili su uplašeni zbog njega, ali on nikada nije bio povrijeđen. Međutim, mađarske adventističke crkve na kraju su bile zatvorene kad je nje-

mački SS dočuo i usmjerio se na buntovne propovijedi pastora Michnaya.

Koncem Drugoga svjetskog rata bila je izdana naredba lokalnog njemačkog stožera da se sutradan pred prijekim sudom ubiju svi članovi Michnayeve obitelji zato što kriju Židove. Ali su te noći Nijemci, pogrešno misleći da je ruska vojska opasno blizu, napustili taj kraj. U kaosu koji je uslijedio obitelj je izbjegla tužnu sudbinu.

To je bio samo jedan od mnogih slučajeva u kojima su na čudesan način sačuvani.

Crkveni podrum bio je ispunjen Židovima koji su bili opskrbljeni madracima i dekama. Neki od njih proglašeni su pastorovim rođacima. Pastor Michnay nije odbijao nikoga. Svi, uključujući tu i njegovu obitelj, jeli su samo jedan obrok dnevno, obično zdjelicu guste juhe.

Broj ljudi koje je sakrivala obitelj Michnay rastao je i opadao u skladu s raspoloživim prostorom i opasnostima života u Budimpešti. Mnoge je uspio prebaciti na selo u sigurne kuće koje su pripadale

mreži adventističkih propovjednika i nikada nisu otkrivene.

Vršitelj svojih propovijedi

Šezdesetak godina nakon tih događaja, životna priča pastora Michnaya objavljena je u poznatom australskom časopisu, a to se poklopilo s izložbom u sidnejskom židovskom muzeju koja je obuhvatila njegova životna iskustva kao doseljenika u Australiju. I mada se njegove propovijedi možda pamte zbog njihovog djelovanja na slušatelje, njihov sadržaj je izbljedio. Njegove su najveće propovijedi bile ona djela koja su pokazala Božju brigu za progonjene i potlačene, za gladne i beskućnike, djela kojima je propovjednik služio ljudima i spašavao ih.

To je prava vrsta “propovijedanja” koja zaslužuje najveću pozornost i oponašanje. Obično su kršćanima riječi iz Velikog naloga, ili Velikog poslanja, zapisane u Mateju 28,18-20, među najpoznatijima u cijeloj Bibliji. One se često uzi-

maju kao “misijska izjava kršćana” i bile su naglašavane, analizirane i proglašavane najbitnijim da bi se objasnili svi oblici misije Crkve i njezini evandeoski projekti; većina njih odnosi se na odlaženje, činjenje učenicima, krštavanje i poučavanje – izdvajale su se, naglašavale, razdvajale i sastavljale na različite načine.

Međutim, ponekad odvajamo ili preskačemo prve riječi i sam kraj ovog naloga: “Tada im se približi Isus te im reče: ‘Dana mi je sva vlast, nebeska i zemaljska ... Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta.’” (Matej 28,18.20) Ovaj nalog počinje i završava s Isusom. Njegova osoba, snaga, a i prisutnost, jesu kontekst u kojem su Njegovi učenici trebali prihvatiti i ispuniti svoju zadaću. Budući da je to osnova, moramo uvijek imati na umu da ove upute prvim Isusovim učenicima nisu toliko nova zadaća, već nastavak onoga što Isus je već činio među njima.

Isusovo poslanje

Bez obzira je li to bilo unaprijed propisano čitanje za taj dan ili je Isus namjerno pronašao odgovarajuće retke (Izaija 61,1.2) u svitku koji Mu je dan da iz njega čita, sigurno nije bila slučajnost što su baš ovi redci bili tema Njegove prve javne propovijedi: “Na meni je Duh Gospodnji, jer me pomazao. Poslao me da donesem Radosnu vijest siromasima, da navijestim oslobodenje zarobljenicima i vraćanje vida slijepcima, da oslobodim potlačene, da proglašim godinu milosti Gospodnje.” (Luka 4,18.19) Također nije slučajnost što izvještajem o Isusovoj kratkoj propovijedi: “Danas se ovo Pismo, koje ste čuli svojim ušima, ispunilo” (Luka 4,21), Luka otpočinje svoj zapis o Isusovoj javnoj službi.

Isus – a i Luka u svojem prenošenju zbivanja iz Isusove službe – koriste se Izaijinim proročanstvom kako bi objasnili što to Isus trenutačno radi i što je neposredno sljedeće pred Njim. Ove retke iz Izaije 61 Isus je usvojio kao svoju izjavu

o misiji. Njegova služba i poslanje trebali su biti i duhovne i praktične naravi, a On će pokazati da duhovno i praktično nisu međusobno baš tako daleko kako se ponekad misli.

Za Isusa i Njegove učenike briga za ljude na tjelesnom i praktičnom području bila je dio duhovne skrbi.

Nešto kasnije, Isusov rođak i prethodnik, Ivan, poslao je glasnike Isusu s ključnim pitanjem: “Jesi li ti onaj koji ima doći?” I dok je Ivan vjerojatno imao različite razloge za ovo pitanje – možda čak i potajnu nadu da će potaknuti Isusa da se zauzme za njega – postavio je pravo pitanje.

Ipak, Isusov odgovor je ponešto drugačiji nego što bismo očekivali: “Tada im odgovori: ‘Idite i javite Ivanu što ste vidjeli i čuli: slijepi progledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se propovijeda Radosna vijest.’” (Luka 7,22) Djela Isusove praktične službe – briga za ljude u nevolji i praktična ljubav na djelu – trebala su biti dovoljan razlog da uvjere, ili bar

podsjete Ivana, da je Isus baš Onaj kojega je Ivan najavljavao.

Prvi nalog

Prema Matejevom izvještaju o poslaniu učenika, kada je Isus uobličio skupinu od dvanaest sljedbenika, izgleda da je prvo što je učinio bilo da ih pošalje na rad. Dao im je zadatak s posebnim uputama: “Na svom putu navješćujte: Blizu je kraljevstvo nebesko!” (Matej 10,7) Želio je da ovu Radosnu vijest za početak navješćuju samo u svojim lokalnim zajednicama.

Dakle, kada im je uputio završne instrukcije da idu i evangeliziraju, da budu Njegovi svjedoci, da navješćuju Radosnu vijest (vidi Matej 28,18-20 i Djela 1,8), nije to bio neki novi pothvat, već mnogo šire polje za misiju koju su već obavljali.

Oko dvije tisuće godina poslije, mi sebe vidimo kao dio istog događaja i istog poslanja. Isus i nama nalaže da navješćujemo Radosnu vijest. Zato je ključno

za evangelizaciju – i kako ćemo je obavljati – što je to što ćemo naviještati.

Naša poruka očito je Radosna vijest. Mi govorimo o tome kako je Bog stvorio naš svijet i kako je, nakon što je s grijehom sve pošlo naopako, On i dalje djelovao u povijesti na njegovom obnovljenju. Govorimo o tome kako smo živjeli beznadnim životom, ali se nešto promijenilo u životu kad smo se na određen način povezali s Božjom stvarnošću i da sada živimo s različitim motivima i prioritetima. Objasnjavamo kako je Isus došao objaviti da “se približilo nebesko kraljevstvo” i kako živimo u iščekivanju potpune uspostave Njegovog kraljevstva kada se vrati.

Jedan od načina da to učinimo jest praktična akcija. Isusove daljnje upute učenicima bile su: “Liječite bolesnike, uskrisujte mrtvace, čistite gubavce, izgonite zle duhove! Badava ste primili, badava i dajte!” (Matej 10,8) Ove upute ponavljaju Isusovu izjavu o misiji iz Luke 4,18.19. Ta Radosna vijest je navješćivana da bi promijenila život siromašnih, potlačenih,

bolesnih i beznadnih. A ako to ne bi ostvarila, bi li se i dalje mogla smatrati Radosnom viješću?

Ovo ne samo što je životno važan sastojak Radosne vijesti koju je Isus poučavao i praktično obavljao, već je isto tako i ključ za njezinu efikasnost i privlačnost: "Svijet se ne može protiviti crkvi koja liječi boli siromašnih u društvu. Vjerodostojnost ovog oblika kršćanstva ušutkuje i najnemilosrdnije kritičare zato što prepoznaju istinsku ljubav i suosjećanje kada ih vide." (Tony Campolo i Gordon Aeschliman, *Everybody Wants to Change the World*, str. 13)

Dok su učenici išli od grada do grada i najavljivali nebesko kraljevstvo iscjeljujući bolesne, pomažući siromašnima i dajući same sebe, lako je zamisliti da se svakoj zajednici koju su posjetili nametalo pitanje zašto oni to rade i tko ih je poslao.

Kao odgovor, oni bi oduševljeno govorili narodu o svojem Učitelju i Prijatelju – o čovjeku po imenu Isus – i počinjali im objašnjavati ono malo što su shva-

tili tko je On i kakvu je promjenu učinio u njihovom životu.

Konačno, Radosna vijest je Osoba. Isus je izabrao svoje učenike “da ga prate, da ih šalje da propovijedaju” (Marko 3,14), pri čemu će to prijateljstvo i poslanje postati temelj svake evangelizacije koju će obavljati. Oni su prepoznali u Isusu životno važno božanstvo koje mijenja i ljubav koja grli svijet i nisu mogli prestati govoriti o tome (vidi 1. Ivanova 1,1-3).

Kada provodimo vrijeme u upoznavanju Isusa, počinjemo otkrivati Prijatelja i prijateljstvo i želimo govoriti drugima o Njemu čak i da nam Isus nije izričito naložio da to činimo. Radosna vijest je *Isus*. Doista, Radosna vijest je *Isus*. I to je razlog zašto ju je vrijedno dijeliti i živjeti.

Zato idite...

Kao rezultat njihovog poslanja, putovanje, putovanja u službi ljudima, kao i osobnih iskustava s Isusom, Njegovim

sljedbenicima upućen je nalog: “Zato idite i učinite sve narode učenicima mojim! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta.” (Matej 28,19.20) Njihova služba u Njegovo ime trebala je odražavati i unositi u svijet vrijednosti i načela Isusove službe i kraljevstva u koje ih je pozvao. Trebali su se pridružiti Isusu u Njegovom poslanju podizanja odbačenih, marginaliziranih i izgubljenih.

Crkvene rasprave ponekad se vode oko potrebe da se izabere između usmjerenja na služenje ili svjedočenje, ispravljanja nepravdi ili evangeliziranja. Međutim, kada bolje razumijemo svaki od ovih pojmova i pobliže razmotrimo Isusovu službu, razlike i ograde između ovih pojmova nestaju i mi shvaćamo da su aktivnosti kraljevstva – osobito služenje drugima – oblik proglašavanja kraljevstva i prirodno vode k pozivu da u njega uđemo. Pastor Michnay propovijedao je svoje najtrajnije propovijedi u životima koje je

sačuvao i cijenom koju je platio on i njegova obitelj u zaštiti drugih. Možda naše mogućnosti da služimo nisu toliko dramatične ili po život opasne, ali mi sami ne bираmo samo jednu određenu aktivnost ili neku drugu. Umjesto toga, surađujemo s Bogom u radu s ljudima, prepoznajemo i zadovoljavamo njihove stvarne potrebe bilo kojim sredstvima koja nam je Bog povjerio.

U jednoj od najpoznatijih izjava Ellen G. White je to objasnila ovako: “Jedino će Kristova način rada donijeti pravi uspjeh u dosezanju ljudi. Spasitelj je stupao u dodir s ljudima kao Onaj kome je na srcu bilo njihovo dobro. Pokazivao im je svoju naklonost, služio im u njihovim potrebama i zadobivao njihovo povjerenje. Zatim ih je pozivao: ‘Slijedi me.’ ... Treba pomoći siromašnima, treba njegovati bolesnike, tješiti one koji su opterećeni brigama ili gubitkom člana svoje obitelji, poučavati neuke i neiskusne. Trebamo plakati s onima koji plaču i radovati se s onima koji se raduju.” (*Put u bolji život*, str. 79,80)

Kao što smo vidjeli, ove dvije aktivnosti kraljevstva – služenje i evangeliziranje – tijesno su isprepletene u prvom Isusovom nalogu Njegovim učenicima, a na sličan način treba ih shvatiti i živjeti i danas. U najboljem slučaju, evangelizam – navješćivanje Radosne vijesti o nadi, spasenju, pokajanju, promjeni života i Božjoj sveobuhvatnoj ljubavi – znači služenje. A opet, s druge strane, pravilno shvaćena služba sigurno je evangelizacija – proglašavanje i donošenje Božjega kraljevstva u ljudske živote na takav način da ga oni primijete u našem i u svojem osobnom iskustvu.

Pitanja za razgovor

1. Pročitajte Luka 4,16-21! Je li to način na koji biste i vi odgovorili na slična pitanja o božanstvu, mesijanstvu i poslanju Isusa Krista?

2. Zašto smatrate da ponekad razdvajamo služenje ljudima od evangelizacije smatrajući ih potpuno različitim kršćanskim aktivnostima?

3. Prema Isusovom opisu Radosna vijest treba promijeniti život siromašnih, potlačenih, bolnih i beznadnih. Ako Evanđelje nema ove pozitivne i praktične rezultate, može li se uopće smatrati radosnom viješću? Zašto?

6

Prenositelji pravde i ljepote

Isusovo uskrsnuće mijenja sve. To je jezgra čitave strukture kršćanstva – njegov središnji događaj – i kao takav ponekad se nađe u skupini pojava koje se podrazumijevaju, umjesto da se duboko pamte i proslavljaju. Međutim, nikad ne možemo precijeniti značenje onoga što se dogodilo toga nedjeljnog jutra nakon što je Isus bio razapet i moramo koristiti svaku priliku da se prisjetimo toga zapanjujućeg događaja i što on u biti znači za sveukupnu stvarnost – za naš cjelokupni život, za sve naše snove, za sve naše nade.

Mnogo toga što uzimamo zdravo za gotovo o životu i smrti – što je stvarno

važno i značajno – proizlazi iz kulture u kojoj smo rođeni, školovani i u kojoj živimo. Mi jednostavno unosimo u sebe toliki dio vlastitog pogleda na svijet upijajući ono što i drugi oko nas uzimaju zdravo za gotovo, pa je i to veliki razlog zašto bismo sjećanje na uskrsnuće trebali prepoznati kao izuzetno vrijedno; to je dovoljno silan događaj da temeljito uzdrma naš pogled na svijet i sve ono što se podrazumijeva kao životno okruženje, otvarajući nas ne samo za nov način gledanja na život, već za potpuno novi način života s različitim načinima iznošenja naše životne priče, potpuno različitim vrijednostima i različitim prioritetima.

Uskrsnuće ima najdublji utjecaj na naš život i naš stav prema pobjedama i porazima. Kršćanski pisac Ron Sider to kaže ovako: “Oni koji razumiju prazan grob mogu sebi dopustiti da gube ovdje i sada.” (*Not a Social Activist*) Zbog Isusovog žrtvovanja i gubitka i pobjedonosnog uskrsnuća, vjernost je uvijek važnija od uspjeha bez obzira na to kako

mjerili taj uspjeh. Ono što je Isus ostvario ne samo što je temelj za potpuno novu procjenu našeg života, već je istodobno i model: “Uprimo pogled u začetnika i završitelja vjere, u Isusa, koji namjesto određene mu radosti podnese križ ne mareći za sramotu te otada sjedi s desne Božjeg prijestolja!” (Hebrejima 12,2)

Kada “razumijemo prazan grob”, možemo se suočiti s našim neizbježnim razočaranjima i gubicima na drugačiji način. Više ne moramo uvijek pobjeđivati, čuvati i održavati izuzetnu sliku o sebi, ili biti “uspješni” da bismo na temelju toga opravdali svoje mjesto u svijetu ili svoj osjećaj vrijednosti. Naše mišljenje ne mora uvijek pobijediti u svakom dokazivanju i ne moramo baš mi imati posljednju riječ. Posljednja Riječ – ili Riječ koja će biti posljednja – već je izgovorena.

Naravno, upravo je to uvjerenje koje nam kaže da danas ne moramo biti napregnuto stisnutih zuba oko svojih pobjeda i poraza. U suprotnosti s pretpostavljenim i nametnutim vrijednostima –

skoro u svemu što nam se govori i čemu nas se poučava – vječna stvarnost uskrslog života oslobađa nas od potrebe da ostvarimo brzo vidljive rezultate i trenutačne pobjede. “Naš odgovor na nadu koju imamo za vječnost jest da se ovdje i sada posvetimo radu za Boga znajući da ono što radimo ima vječno značenje.” (Julie Clawson, *Everyday Justice*)

Uskrsnuće mora promijeniti sve. Svojim uskrsnućem Isus je preokrenuo tijek povijesti. To je jamstvo novog života i novog svijeta koji dolazi, ali i početak nove vrste života koji je već sada otpočeo na našem svijetu. Božje kraljevstvo je već sada među nama iako je nepotpuno. S ovim razumijevanjem počinjemo ga sagledavati kao stvarnost u kojoj već danas možemo sudjelovati, pa čak i doprinosti, možda baš kao prenositelji pravde i ljepote za svijet kojem su obje ove osobine očajnički potrebne.

Pravda

Vjerujemo da će Bog suditi svijetu i da će se vratiti da ispravi nepravde koje se u njemu čine, tako da bismo trebali prihvatiti biblijski poziv o pravednosti i početi živjeti u skladu sa svijetom koji dolazi. U radu i službi mi smo Božji suradnici u Njegovoj današnjoj službi svijetu i u izgradnji Njegovog budućeg kraljevstva. Kao Stvoritelj, ali i kao Onaj koji čuje vapaje siromašnih, Bog pomaže i brine se za sve nas, čak i za one koje nekada možda previdamo: “Potlačenima vraća pravicu, a gladnima kruha daje. Jahve oslobađa sužnje, Jahve slijepcima oči otvara. Jahve uspravlja prignute, Jahve ljubi pravedne. Jahve štiti tuđince, sirote i udovice podupire, a grešnicima mrsi putove.” (Psalam 146,7-9)

Dok se možda osjećamo preplavljeni osjećajem nemoći pred potrebama koje vidimo oko sebe, a ponekad i u vlastitom životu, tu je Bog koji ostvaruje ono što je potrebno – darivajući, oslobađajući, pomažući, brižno se skrbeći i slu-

žeći. Zadivljujuće je što On sve to ostvaruje preko svojeg naroda – preko nas. Stalno iznova poziva nas da Mu se pridružimo u Njegovom poslanju u našem svijetu u onome što On već radi, nastavljajući ono što je Isus činio i služeći Njemu dok služimo drugima.

I dok visoko cijenimo djela ljubaznosti i dobrote, djela službe i pravde imaju mnogo širi utjecaj ukazujući na činjenicu da Bogu nisu mile povrede i slomljenost koje nas opterećuju. Kad se ljudi pitaju kako je Bog mogao dopustiti stradanje, trebamo surađivati s Njim u promjeni. Možda nećemo moći dovesti u red i promijeniti život ljudi u našoj društvenoj zajednici, ali surađujući s Bogom na ovaj način ipak ih možemo mijenjati.

Služiti drugima i tražiti njihovo dobro u sili uskrsnuća i u Isusovoj poniznosti, ujedno je i način na koji možemo pokazati kakav je Bog zapravo, zato što On može biti zaklonjen zlom koje vidimo oko sebe: “Pretražite nebo i zemlju i nećete pronaći istinu otkrivenu na moć-

niji način od one izražene kroz djela milosrđa prema onima kojima je potrebno naše suosjećanje i pomoć. To je istina kao što je otkrivena u Isusu.” (Ellen G. White, *Misli s Gore blagoslova*, 137,138)

Ljepota

Vjerujemo da je Bog stvorio i da će obnoviti naš svijet u savršenstvu i ljepoti, tako da trebamo obavljati našu od Boga dobivenu ulogu upravitelja stvaranja i sustvaratelja ljepote i ponovo počnemo živjeti na način koji je u skladu s tim budućim svijetom.

U priči australskog pisca Tima Wintona *Breath*, jedan od njegovih likova opisuje svoj prvi susret sa surfanjem: “Kao dječak nisam to mogao izraziti riječima, ali sam tek poslije shvatio što je toga dana u velikoj mjeri obuzelo moju maštu. Kako mi je samo neobično bilo što sam vidio ljude kako čine nešto prelijepo. Nešto besmisleno i elegantno, kao da ih nitko ne vidi ili ne mari. ... Nikada poslije nisam raspravljao o ljepoti... ali za me-

ne je u tome još uvijek postojao neki odmetnički osjećaj nečeg gracioznog, kao da je ples na vodi nešto najbolje i najhrabrije što je čovjek mogao učiniti.”

U opisu surfanja kao “besmislenog i elegantnog” Winton možda potpuno promašuje značenje ljepote, jer u svijetu stvorenom i voljenom od Boga ljepota nikad nije besmislena. Počevši od stvaranja koje je bilo “veoma dobro” (Postanak 1,31), preko starozavjetne poezije koja radosno proslavlja čudesa Stvoriteljevih djela pa sve do Isusa koji pokazuje na cvijeće u polju (vidi Matej 6,28-30), ljepota je uvijek odsjaj Božje sile, dobrote i ljubavi, a probuđeno divljenje prema ljepoti korak je k povezivanju s njezinom stvarnošću.

Usmjerenost ljepote razlog je zbog kojeg teolog N. T. Wright ustrajava na ljepoti kao ključnom čimbeniku koji Crkva treba uzdići u svijetu danas: “Crkva bi trebala ponovno probuditi svoju glad za ljepotom na svim razinama. To je bitno i žurno. Bitno je da kršćanski život proslavlja ljepotu stvaranja i, uoča-

vajući današnju slomljenost svijeta, koliko god može, unaprijed slavi njegovo iscjeljenje, to novo stvaranje.” (N. T. Wright, *Simply Christian*)

Kao prvi korak moramo naći načine da ohrabrimo mnoge oblike umjetnosti u našim crkvama i zajednicama. Predvorja naših crkava ili hodnici mogu biti izložbeni prostori, naša bogoslužja mogu obuhvaćati mnogo više od pjevanja i govora. Našim umjetnicima potrebne su naše molitve i praktična potpora, a naše sudjelovanje u životu zajednice može obuhvatiti mnoge zajedničke projekte pune kreativnosti i estetike. Moramo dati prostor našim slikarima i fotografima, kiparima i pjesnicima, piscima i režiserima filmova, kompozitorima i glazbenicima, pripovjedačima i glumcima, sastavljačima albuma i pletiljama, dizajnerima i animatorima. Zauzvrat naši umjetnici moraju biti ozbiljni i radosni, čestiti i poštjeni, sa zaokruženim porukama spaseња i nade.

Ali i naše razumijevanje ljepote isto se tako treba proširiti preko granica um-

jetnosti i obuhvatiti mnoštvo pojedinosti koje tako lako svrstavamo pod kategoriju običnog. Ljepotu isto tako stvaraju i naši vrtlari i kuharice, naši građevinci i kućanice, naši voćari i hortikulturni stručnjaci, naši skrbnici i savjetnici, naši surferi i istraživači, naše majke i prijatelji.

A svi smo mi dio toga: zalažemo se za ljepotu i dajemo svoj doprinos u svakom trenutku kad prepoznamo i cijenimo nešto lijepo. Zatim, ističući tu ljepotu ili dijeleći je s drugima, postajemo evanđelisti ljepote i na taj način navještitelji Božjeg kraljevstva.

Kao ljudska bića mi stvaramo na te i mnoge druge načine, jer je Bog stvarao, sada stvara i ponovno će stvoriti svijet u kojem ljepota nikada nije bila i ne može biti besmislena: “On vas je okružio ljepotom da bi vas naučio da ovdje niste postavljeni samo da biste grabili za sebe, da biste kopali i gradili, trudili se i preli, već da biste učinili život svijetlim, radosnim i lijepim pomoću Kristove ljubavi – kao što to čini cvijeće – oživljavajući i druge živote službom ljubavi.”

(Ellen G. White, *Misli s Gore blagoslova*)

To uključuje brigu o ljepoti koju bismo u protivnom mogli smatrati besmislenom. Usred boli, straha i žalosti života, možda ples na vodi – ili bilo koji vaš kreativni dar ili strast – spada među najbolje i najhrabrije pojedinosti koje kršćanin može učiniti.

Prenošenje poziva

U ovom kontekstu služenja Bogu i služenja drugima, dok tragamo za pravdom i ljepotom, naše poslanje postaje nešto drugačije. N. T. Wright to izražava ovako: “Ako se uključimo u djelo novog stvaranja, u nastojanje da unaprijed najvjestimo znakove konačnog Božjeg novog svijeta prikazanog na taj način u sadašnjosti, s pravdom, ljepotom i još milijun drugih načina, tada u središtu te slike kraljevstva stoji osobni poziv Isusovog Evandjelja svakom djetetu, ženi i muškarcu.” (*Surprised by Hope*) To je drugačiji način razumijevanja našeg poslanja. Ne

bismo li evangelizam trebali shvatiti kao milostivi poziv da se pridružimo onoj vrsti života kojim je živio Isus, usredotočujući se na stvaranje i proslavljanje pravde i ljepote u našem svijetu danas i u svijetu koji je Bog obećao obnoviti?

Naravno, uskrsnuće i konačno otkupljenje stvaranja pripadaju Božjem djelovanju, ali je zadaća Crkve da sudjeluje u tom životu već sada, da se on ostvaruje između nas u zajednici vjernih i Božjoj obitelji, kao i preko različitih uloga koje obnašamo u našoj crkvenoj zajednici; a iz ove zajednice ovakav život i nada treba se prelići u širu društvenu zajednicu, u naše obitelji, na radna mjesta kao i u sve naše odnose i poslovne kontakte s drugim ljudima.

To možda nije lako ostvarivo, ali nas Pavao uvjerava da su na određen način djela dobrote, pravda, ljepota i naviještanje Radosne vijesti, učinjena u ovom životu, vrlo značajna, pa čak na izvjestan način doprinose izgradnji Božjeg kraljevstva u našem svijetu sada i u Božjoj budućnosti.

Zvuči pomalo paradoksalno, naše razumijevanje uskrsnuća – u smislu da sebi možemo dopustiti da izgubimo – isto tako znači da ne možemo izgubiti. 1. Korinćanima 15 jedno je od najdubljih novozavjetnih poglavlja o značenju uskrsnuća i nade koju nam ono nudi. To je veliki, a ponekad i uzvišeni filozofski diskurs, ali ga Pavao završava izuzetno praktičnim upozorenjem: “Prema tome, braćo moja ljubljena, budite čvrsti, nepokolebljivi, uvijek napredujte u djelu Gospodnjem, svjesni da vaš trud u Gospodinu nije uzaludan!” (1. Korinćanima 15,58)

Kada svojim životom pristupimo Božjem kraljevstvu, izlazimo iz ritma hoda svijeta oko nas – na veoma dobar način. Međutim, to isto tako može biti i teško. Kada služimo drugima, poduzimamo osobni rizik i izlažemo se opasnosti da budemo razočarani. Možemo biti poraženi ili ojađeni u nastojanju da ostvarimo pravdu.

Možda nam se čini da naši stvaralački pokušaji u ostvarivanju ljepote ne donose mnogo, ali kada radimo u skladu s Bo-

žjim kraljevstvom, u sili uskrsnuća, ništa od onoga što radimo nije uzalud.

Pitanja za razgovor

1. Zašto su kršćani ponekad zanemarivali biblijske pozive da u svijetu traga-ju za ljepotom i zalažu se za pravdu?

2. U koje ste aktivnosti, projekte ili službe već uključeni a koje doprinose pravdi i/ili ljepoti u većoj ili manjoj mjeri, čak ako prije i niste o njima razmišljali na taj način?

3. Što još možete učiniti da biste ostvarili pravdu i stvorili ljepotu u svojoj crkvi i svojoj društvenoj zajednici?

7

Aktivni u današnjici

Jedna od dugotrajnih kritika religije – a možda baš posebno kršćanstva – sastoji se u tome da takvo vjerovanje odvlači vjernike od života sada i ovdje i u njima potiče težnju za boljim životom u budućnosti – kako god tu budućnost definirali. Kritika kaže da usmjeravanje na ovu drugu kasniju domenu života postaje oblik svetog bijega od stvarnosti i čini da vjernik bude manje koristan svijetu i društvu u kojem trenutačno živi. Prema ovom razmišljanju, obećanje “tog slatkog udaljenog života” – poslužili smo se riječima tradicionalne himne – otupljuje osjetljivost vjernika prema radostima i patnjama sadašnjeg života.

Često se i vjernici sami otvaraju za takvu kritiku, povremeno se okupljajući na sastanke na kojima se propovijedaju i promiču samo takve vrste stavova. Postoje mnogi izvještaji o iskrenim vjernicima koji su se, preplavljeni potragom za svetošću, ili mislima o neposrednom svršetku svijeta, potpuno povukli iz aktivnog života da bi postali savršeni ili spremni.

Obećanja koja mijenjaju sadašnjost

Možda je kršćanstvo najotvorenije za takvu vrstu omalovažavanja zbog vrlo snažnog usmjerenja Biblije na obećanje o drugom Isusovom dolasku i nadu u vječnost u savršeno obnovljenom svijetu. I, odmah se mora reći, u ovom obećanju važan je i element bijega.

Prema ovom pogledu na svijet, naš svijet je palo, narušeno i tragično mjesto i bilo bi apsurdno nemati neku čežnju za novim obnovljenim svijetom. Kao što smo već čuli od Pavla, sve stvoreno, sva

tvar, “uzdiše” za obnovljenjem, “a ne samo ona već nego i mi koji imamo prve plodove Duha, i sami u sebi uzdišemo ustrajno iščekujući posinjenje: otkupljenje našega tijela” (Rimljanima 8,23). Tako se, dakle, element onoga što bi se moglo kritizirati kao bijeg iz svijeta čini prikladnim za one koji prihvaćaju ova obećanja. Nema ničega lošeg ili pogrešnog u čežnji za vremenom kada će Bog postaviti svijet na prave osnove, kada će donijeti kraj nepravdama, boli i tuzi i ovaj sadašnji strahom ispunjeni nered zamijeniti svojim slavnim kraljevstvom pravde.

U svojoj propovijedi o svršetku svijeta, Isus je prvu polovinu svojeg izlaganja – kao što ga imamo zapisanog u Mateju 24 i 25 – obogatio detaljima o potrebi za bijegom, čak do točke na kojoj kaže: “I kad se ne bi skratili ti dani, nitko se ne bi spasio. Ali radi izabranika ti će se dani skratiti.” (Matej 24,22) Međutim, to je rečeno više zbog naravi samog uvođa u Njegovo objašnjenje o tome koliko su značajna ova Božja obećanja. Da se

isključivo, ili čak prvenstveno, usmjeri samo na aspekt “bijega od stvarnosti” u kršćanskoj nadi u budućnost, nepotpuno je za samog kršćanina, a i za njegovog kritičara.

Čak i u Mateju 24 Isus ponavlja nalog da živimo u svjetlu obećanja o Njegovom povratku i proširuje tu misao u drugoj polovini propovijedi, u Mateju 25 s tri usporedbe usmjerene na to kako vjernik treba živjeti dok “čeka” Isusa. Ubrzo postaje jasno da to čekanje nije pasivno, ili da se izražava samo bijegom od stvarnosti, već da zahtijeva aktivno sudjelovanje u životu, suradnju s drugima i mijenjanje svijeta oko nas.

Prva je usporedba o deset djevica (vidi Matej 25,1-13). Ova usporedba usmjerava se na potrebu za izgradnjom duhovnih izvora i otpornosti u našem životu danas koje nas osposobljavaju za sadašnji život i pripremaju nas da na kraju proslavimo i živimo s Bogom kada svijet bude obnovljen. Usredotočuje se, međutim, na sadašnje dužnosti u svjetlu moguće odgode “zaručnikovog” povratka.

Isusova druga usporedba govori o trojici upravitelja, inače poznata i kao usporedba o talentima (vidi Matej 25,14-30). Trojici slugu dane su različite svote novca – što prikazuje materijalna sredstva i mogućnosti koje smo svi dobili u različitoj mjeri – i njima je dano da s tim rade u ime svojega gospodara dok se on ne vrati. Po njegovom povratku, svi su pozvani na odgovornost kako su upotrijebili ono što su dobili. Dva upravitelja radila su dobro, a treći se bojavao koristiti dar koji mu je bio povjeren, što ga izlaže ukoru gospodara i bude izbačen iz njegovog domaćinstva. I ova se priča usredotočuje na vrijeme između gospodarovog odlaska i povratka, to jest na najbolje korištenje sredstava i prilika koje imamo.

Treća usporedba obično se naziva usporedbom o ovcama i jarcima, ali nema nikakve veze s razvrstavanjem ili prebrojavanjem stoke (vidi Matej 25,31-46). Ukratko, ova usporedba ističe da je vrlo važno kako sada živimo, kakvi smo jedni prema drugima i kako se odnosimo pre-

ma manje sretnima u našem krugu utjecaja. To je vrhunac Isusove propovijedi. Na početku, u Mateju 24, Isusovi sljedbenici pitali su Ga: “Kako ćemo znati kada je svijet došao svojem kraju i kad ćeš se vratiti kao što si obećao?” da bi na kraju Isus odgovorio: “Najvažnije je kako u međuvremenu živite i kako se odnosite prema ljudima.” Umjesto da bude kušnja za sebičan bijeg od stvarnosti, obećanje o drugom dolasku i obnovljenom svijetu mora biti poziv na drugačiji način života, na djela služenja i povezivanje s ljudima oko nas. Isusova obećanja “ispunjavaju sadašnjost nadom, a nadu novom energijom. Zato što budućnost ispunjava sadašnjost smislom i svrhom, mi se predajemo potrebama drugih, čak do potpunog preoblikovanja društva. Kršćanska nada ima goleme društvene posljedice. ... Gledamo unatrag da vidimo koja su obećanja bila upućena, želimo ih vidjeti ispunjena u budućnosti, a sada djelujemo u svjetlu onoga što se treba ostvariti.” (Peter Jensen, *The Future of Jesus*)

Život u svjetlu nade

Stvarnost je da ono što vjerujemo o budućnosti na bitan način određuje naš sadašnji život. Ostavljajući po strani karikaturu vjernika usmjerenog samo na neodređeno vječno blaženstvo koje dolazi, zdravo oslanjanje na Božja obećanja o Njegovoj budućnosti za naš svijet treba biti katalizator za energično djelovanje, iskra za bogat i dubok život, život koji će izvršiti određene promjene u ljudima oko nas. Adventisti – ljudi koji čekaju taj dolazak i to kraljevstvo – po definiciji su ljudi nade. Ali ta nada ne govori o nekom udaljenom mjestu svjetlosti. Upravo suprotno, nada se odnosi više na današnjicu nego na sutrašnjicu. Dok gleda u budućnost, njezino pravilno razumijevanje osvjetljava i preobražava sadašnjost. S takvom nadom počinjemo živjeti već sada onako kako očekujemo da ćemo živjeti u budućnosti i počinjemo djelovati kako bismo već sada preoblikovali svijet u skladu s onim što očekujemo da će jednom postati.

I taj poticaj nade nesumnjivo je praktičan. Zato što vjerujemo da će Božja pravedna namjera na kraju postati konačna stvarnost za čovječanstvo, ima mnogo smisla prakticirati već sada taj način života i tako ga organizirati da ostvari što više tih božanskih planova. To je isto tako i način života kojim Božji narod odlučuje živjeti zato što ga je kao primjer zacrtao Onaj koji dolazi po njih.

Znajući da je ono što se događa “jednome od najmanjih” (Matej 25,40.45) važno Bogu, znači da je to isto važno i pripadnicima Njegovog naroda. A budući da znamo da će političke, gospodarske, kulturne i društvene strukture moći, koje podupiru nepravdu u svim njezinim pojavnostima, biti svrgnute, živimo na način koji – zahvaljujući izvrsnosti načina na koji služimo, načina na koji opraštamo i na koji volimo – stoji u oštroj suprotnosti i kritički se suprotstavlja velikom dijelu onoga što se događa u svijetu oko nas. Svojim životom, svjedočenjem, prisutnošću i utjecajem mi tražimo da se poništi zlo u našem svijetu. Znamo da

su te snage i sustavi – i naše sudjelovanje u njima, kao i sve koristi od njih – samo privremeni tako da, koliko god se sada čini da prevladavaju, ipak neće imati konačnu riječ.

Nesporno je da je u Isusovim obećanjima da će ponovno doći prisutan element bijega. U svijetu s toliko boli i tuge prikladno je da se radujemo boljem mjestu i boljem načinu života. Prema Božjim obećanjima znamo da će doći – i zato Ga još uvijek očekujemo.

Još važnije je što ova obećanja mijenjaju način na koji sagledavamo svoju današnjicu i osnažuju naše energično djelovanje. Božja obećanja pozivaju nas na djelovanje u našem svijetu, da učinimo sve što možemo kako bismo ispravili nepravde koje vidimo oko sebe, iscijelimo bol naše ljudske braće i sestara, pobrinemo se za svijet, proslavimo dobrotu i otkrijemo i dijelimo oko sebe nadu koju nam ova obećanja daju.

Koliko god slabašni i mali bili naši napori – mi surađujemo s Bogom na početku obnove svijeta – u djelu koje će

On jednoga dana na kraju slavno i potpuno dovršiti. Kada je Isus rekao: “Čuli ste da sam vam rekao: Idem i vratit ću se k vama” (Ivan 14,28), isto je tako rekao svojim sljedbenicima: “Živite kao da je moj dolazak već danas i to će u svijetu izazvati promjenu.”

Nada u pravednu presudu

Ali da bismo doista pravilno procijenili utjecaj ovih Božjih obećanja i bili pokrenuti novom snagom da vjerno živimo na takav način da izazovemo promjenu, moramo pokušati sagledati svijet na način kako ga Bog vidi. Kad god se u Bibliji objavljuje presuda, veći naglasak se skoro uvijek stavlja na dobrotu i nadu u Božji sud koji dolazi.

U svojim *Razmišljanjima o psalmima* Clive S. Lewis primjećuje da su biblijski zapisi u Psalmima i proročkim knjigama “puni čežnje za sudom, i najavu suda uvijek smatraju najavom dobrih vijesti”. To je glas potlačenih, obespravljenih i zaboravljenih, glas koji više zbog

zala koja treba ispraviti i pritužbi koje treba saslušati.

To je također poziv da netko kazni zla učinjena u našem svijetu, kao i podsjetnik da netko to i čini. Dok su patnje, tlačenje i tragedije dovoljno teške same po sebi, povrede ili rane koje ostavljaju bivaju još teže ako pokraj svega izgledaju besmislene ili nezapažene. To moguće “bestežinsko stanje” tuge, zbog usamljenosti u patnji, pritiskuje mnogo više od osnovnog tereta. Bez podataka o konačnoj sudbini zla, ili bez posljedica zbog učinjenih nepravdi, svijet se može smatrati krajnje besmislenim i okrutnim.

To je ujedno glavni argument biblijske knjige Propovjednika, knjige koja se teško uklapa u mnoge pokušaje urednog uobličavanja vjerskih zaključaka. Mudračevi usklici: “Ispraznost! Besmislica! Muka duhu!” odjekuju sa stranica ove drevne mudrosne knjige dok su, stavku po stavku, različiti aspekti života kakav poznajemo, svedeni na razinu bezvrijednih. Rad, bogatstvo, mudrost i zadovoljstvo, sve je to proglašeno besmislenim. Čak

se i razlika između dobra i zla često smatra malo vrijednom: “Ali je na zemlji ispraznost te pravednike stiže sudbina opakih, a opake sudbina pravednika. Velim: i to je ispraznost.” (Propovjednik 8,14)

Ali na kraju, nakon svoje poduže kritike, filozof se usmjerava u sasvim drugom smjeru. Usred bezbrojnih besmislica, kaže on, sačekaj malo! Bog će sve prosuđivati – tako da baš i nije sve besmisleno; bitno je svako djelo i postupak. Stoga “boj se Boga, izvršuj njegove zapovijedi” – ljubi Ga, daj Mu čast, čini što je pravo i traži milost (vidi Propovjednik 8,14).

Nada u Njegov sud srž je onoga što vjerujemo o temeljnoj naravi Boga, života i svijeta u kojem živimo. Biblija nas poziva da živimo u svijetu koji je stvorio Bog i kojeg ljubi, ali u kojem je s grijehom sve pošlo po zlu i u kojem Bog radi na ostvarenju svojeg plana o njegovoj obnovi, u prvom redu preko života i smrti Isusa Krista. Prema izvještaju o povijesti našeg svijeta, čovječanstvo je krenulo pogrešnim putem i tako su mnogi za-

robljeni slomljenošću koja se pojavila s pobjedama zla. Dakle, Božji sud je ključni dio Njegovog rada na postavljanju našeg svijeta na ispravne osnove. Za one koji žive u prijelomnom trenutku kraja zla u svijetu, to je vrlo radosna vijest. A mi sami ne cijenimo tu nadu zato što ne čujemo glasove i sagledavamo je očima onih koji su marginalizirani, mučeni i tlačeni.

Međutim, ova perspektiva ne nadahnjuje nas samo novom zahvalnošću zbog nade u pravednu presudu, već ta nada mijenja i naš pogled na druge. "Ljudi koji vjeruju da će Bog okrenuti svijet naopako ... u kojem se moćnici ruše sa svojih prijestolja, a uzdižu ponizni i krotki [vidi Luka 1,46-55], neće oklijevati izvršiti određene promjene u svijetu u sadašnjosti." (N. T. Wright, *Surprised by Hope*)

Dok očekujemo ispunjenje Božjeg obećanja da će suditi svijetu i priključiti nas svojem poslanju da konačno i zauvijek postavi sve na svijetu na svoje pravo mjesto, ta nada u Njegov sud počinje mijenjati naš svijet danas, čak ako se to sada

očituje kao neznatno svjetlucanje ili u naizgled sasvim beznačajnim dobrim djelima.

Početi sagledavati svijet s Božjeg gledišta najveća je moguća promjena perspektive. Kao što David James Duncan zaključuje u svojem pogovoru ponovljenog izdanja na dvadesetu godišnjicu objavljivanja knjige *The River Why*, ova vrsta vjere i naše razumijevanje Božjih ciljeva u našem svijetu trebaju biti temelj našeg života: "I znajući da je pravda neizbježna i da nije u ljudskim rukama, pitam se zašto uopće suditi? Zašto mržnja ili gorčina? Zašto jednostavno ne služiti, gdje god i na koje god načine možemo, koliko god dugo dok sa zahvalnošću možemo, korak za korakom, od srca srcu, od pokreta do pokreta?"

Pitanja za razgovor

1. Zašto su kršćani katkad izloženi kritici zbog toga što se ne opterećuju onim što se zbiva oko njih? Mislite li da je ta kritika na mjestu?

2. Na koji vas način vaša vjera u Isusov drugi dolazak potiče da danas služite drugima?

3. Na koje su sve načine obećanja o sudu Božja radosna vijest? Ili vam ona možda više zvuče kao prijetnja?

8

Poziv trojice anđela

Službena *Vjerovanja Kršćanske adventističke crkve* uobličena su kao izjava vjere u nešto više od 4.000 riječi. Među njima samo dio jedne rečenice – ukupno jedanaest riječi, zajedno s biblijskim citatima – govori o “porukama trojice anđela iz Otkrivenja 14”. I izvorni tekst poruke jedva da sadrži punih šest rečenica usred svih dramatičnih zbivanja, proročanstava, simbola, upozorenja i obećanja u Otkrivenju.

Međutim, šetnjom po našim crkvama ubrzo bi postalo jasno da su ova “tri anđela” značajnija za naš identitet i poslanje nego što bi se na prvi pogled moglo pretpostaviti. Od vitraja u našim naj-

većim crkvama do najčešće fotokopiranih korica crkvenih biltena, od izblijeđjenih znakova na crkvenim fasadama do svježih obojenih logoa, simbol trojice anđela motiv je koji se stalno ponavlja kod adventista širom svijeta.

Tri anđela važan su dio naše crkvene povijesti i baštine. Pišući više od pedeset godina nakon početnog gorljivog propovijedanja koje je potaknulo rast adventnog pokreta, Ellen G. White je tvrdila da su tri anđela i dalje važna: "I dalje trebaju biti navješćivane sve tri anđeoske poruke. Ove se poruke moraju ponavljati onima koji tragaju za istinom." (*Counsels to Writers and Editors*, str. 26,27) Objavljivanje poruka ove trojice anđela i danas je središnji dio poslanja Adventističke crkve.

Ali kao i u mnogim drugim područjima naših duhovnih napora i vjerovanja, njihovo ponavljanje može se za nas izroditi u stereotip, a njihovo stalno objavljivanje umanjiti žurnost i vijest "sadašnje istine" učiniti blijedom i uobičajenom.

Dakle, ako nam je nešto stvarno važno, trebamo često razmišljati o tome postavljajući sebi stara pitanja i iznalazeći nova. Bez nužnog napuštanja naslijedjenih vjerovanja, trebamo se isto tako osvrnuti na same tekstove da vidimo postoji li nešto što smo možda propustili, nešto što bismo mogli dodati suvremenoj slici poruke koju Bog ima za nas. A također ih trebamo iznova sagledati kao dio šire biblijske slike u Božjem planu za naš svijet i za Njegov narod u tom svijetu.

Jedno takvo pitanje u vezi s biblijskim zapisom o trojici anđela jest zašto dolaze kao trojica? Naravno, ima anđela i prije i poslije Otkrivenja 14,6-12, ali se ova trojica posebno pojavljuju u videnju s tri konkretne poruke koje se očito uklapaju. Dakle, zašto baš trojica?

Jedna od mogućnosti jest da je ovo književno sredstvo poznato kao utrostručivanje. Iz srednjoškolske nastave matinskog jezika sjećamo se da je to način pripovijedanja ili objašnjavanja životnih istina koji se može sresti u čitavom nizu književnih oblika. U mnogim narodnim

pričama vidimo kako se taj obrazac ponavlja preko trojice sinova, tri osobe, tri riječi... I jezik logike poznaje tezu, antitezu i sintezu.

I dok neki možda s rezervom čitaju poruke trojice anđela prema obrascu “posuđenom” iz svijeta pripovijedaka i pripovijedanja, trebamo znati da je sama Biblija ponajprije istinita životna priča, niz ispriповijedanih povijesnih događaja o Božjem postupanju prema ljudima od stvaranja do obnovljenja. Kada je naučimo čitati na ovaj način, ubrzo shvaćamo da smo i mi dio tih događaja. To su isto tako i događaji u koje možemo uključiti i druge, povezujući ih s božanskim događajima u njihovom životu.

Prvi anđeo: Onaj koji je stvorio (Otkrivenje 14,7)

Jedan od stalnih refrena u biblijskom kazivanju jest Božji poziv svojem narodu da Ga se sjeća, da Mu se vrati, da Mu ukaže odgovarajuće prvenstvo u njihovom životu. To je djelomični odraz ne-

stalnosti ljudske naravi – ta naša stalna potreba za pokajanjem i obnovom, stalno udaljavanje od naših najboljih namjera. To je također i podsjetnik da se Bog obraća svakom novom naraštaju pristupajući ljudima uvijek na nove načine, sastajući se s njima u vremenu, na mjestu i u okolnostima u kojima se oni nalaze u tom povijesnom trenutku.

Ali to je možda istodobno i pokazatelj da nas Božji zahtjevi za naš život i naš svijet uvijek iznova pozivaju izvan naših trenutačnih obveza, usmjerenja i izbora, kakvi god i koliko god bili dobri i ispravni. To je posebno istaknuto baš u pozivu prvog anđela u Otkrivenju 14 da se “bojimo Boga i zahvalimo mu”. Šesti redak smješta ovu poruku u kontekst “neprolazne radosne vijesti” – pružajući nam tako sigurnost, ali ne ostavljajući nimalo prostora za samozadovoljstvo.

Andeo nas poziva na život stalnog učenja kako da bolje živimo, volimo i obožavamo. U nekim prigodama provodili smo puno vremena i trošili puno snage na “ispravno” i “pogrešno” u bogoslu-

žju, zaboravljajući – kako je to opisao jedan glazbenik – da je naše bogoslužje pred Bogom kao slikanje prstima. On je njime zadovoljan ne zbog njegovih zasluga, preciznosti izvođenja ili umjetničke vrijednosti. Ono što mi radimo na bogoslužju sigurno ne čini našu interakciju s Bogom posebnom i vječno vrijednom, već je to učinio Bog: “U ovome je sastoji ljubav: nismo mi ljubili Boga, nego je on ljubio nas i poslao Sina svoga kao žrtvu pomirnicu za naše grijehе.” (1. Ivanova 4,10)

Sljedeće pitanje postavlja se gotovo samo od sebe: ako cjelokupno stvaranje, otkupljenje i obnovljenje proistječu od Boga a, prema Bibliji Bog se koristi cijelom ljudskom poviješću pokušavajući doprijeti do nas s tom istinom, zašto je onda Bog toliko zaokupljen time da Mu mi to priznamo? Ako je Bog doista onakav kakav jest, zašto je tako naizgled usmjeren na naše obožavanje?

Naravno, ovaj poziv da služimo Bogu još je jedan izraz Božje ljubavi. Malo bi ljudi s bilo kakvom procjenom Božje

uzvišenije namjere ustvrdilo da svijet ne bi bio bolje mjesto ako bi više nas stvarno poslušalo poziv da se bojimo Boga i zahvalimo Mu. Svjetlo ove poruke zahtijeva korjenito preispitivanje načina na koje komuniciramo jedni s drugima i sa svijetom oko nas. Zato se poziv i upućuje “svakom narodu i plemenu, jeziku i puku” (Otkrivenje 14,6). Ne radi se ovdje o tome da će se Bog osjećati bolje zbog sebe, kao da bi to uopće i bilo moguće ili potrebno, već je to Bog koji želi najbolje svojem narodu i svemu onome što je stvorio.

Na ovaj način poruka prvog anđela je također i potvrda osnovne dobrote našeg svijeta. Iako je pao i potamnio, naš svijet i dalje odražava Božju slavu, dobrotu i veličinu. U svijetu prirode, u kulturnom naslijeđu naroda, u onom najboljem što čovječanstvo ima ponuditi, mi i dalje možemo zapaziti otiske prstiju i odjeke djelovanja Stvoritelja.

Nažalost, mi kao Božji narod nismo uvijek uspijevali zapaziti i proslaviti tu stvarnost i izraziti Božjeg djelovanja u na-

šoj sredini. U Otkrivenju 14 prvi anđeo nas poziva da to učinimo mnogo bolje. “Središnje u vraćanju na položaj gospodara svega stvorenog i življenju u zajednici onih koji vjeruju u uskrsnuće jest potvrđivanje izjave koju je Bog dao kada je stvorio svijet. On je rekao da je ‘sve veoma dobro’. I danas je dobro.” (Rob Bell, *Velvet Elvis*, str. 170)

Dakle – na isti način na koji je došao do naraštaja ljudi prije nas, zasnovan na sigurnosti vječnog Evandjelja i s dodatnim upozorenjem zbog žurnosti suda – anđeo ponavlja Božji poziv da Mu se klanjamo kao Stvoritelju, Gospodinu i Spasitelju zbog našeg vlastitog dobra, zbog dobra našeg svijeta i zbog konačne dobrote.

Drugi anđeo: Pade (Otkrivenje 14,8)

U knjizi *Life After God (Život po Bogu)* Douglasa Couplanda, jedan od njegovih pripovjedača opisuje televizijsku snimku zoološkog vrta u Miamiju u

Sjedinjenim Američkim Državama poslije poplave nakon uragana: “Bilo je tu prizora pataka i visokih elegantnih ptica kako plivaju u rasulu nekadašnjeg vrta, ali one nisu znale da je to rasulo. To je njima bio jedini svijet.” (str. 85) On zatim zaključuje da smo se i mi našli u istovjetnoj situaciji.

Većinu vremena i mi smo mogli mirno “plivati” usred rasula svijeta u kojem živimo. Gledamo na njegovo rasulo, na tragedije, tuge i zlo kojima smo okruženi, i u kušnji smo pretpostaviti da je “to, eto, svijet”. I doista, skoro je potpuno nemoguće zamisliti život bez prisutnosti i utjecaja zla. Jednostavno ga počinjemo uzimati zdravo za gotovo, zanemarujući činjenicu da je toliko toga na što smo se navikli duboko pogrešno.

Često doživljavamo trenutke kada nas iznenadi neki očigledan izljev zla – jezivi podsjetnik na to što je sve opakost zla učinila našem svijetu. Osobni gubitak ili tuga, nacionalna tragedija, humanitarna katastrofa ili neki čin nerazumnog nasilja razgolite pred nama jad i slomljenost

svijeta. Od užasavajućih i tužnih naslova do tihog očaja naših osobnih razočaranja i tragedija, naše se oči ponovno otvaraju – doduše zakratko – da primijete rasulo u kojem živimo.

To je ta stvarnost na koju poruka drugog anđela iz Otkrivenja 14 skreće našu pozornost. Ništa nije u redu sa svijetom. Nešto je na njemu očajno, opasno i đavolski pogrešno. Zbivanja su počela sa svijetom koji je veliki Bog pun ljubavi stvorio izvanredno dobrim, ali se tada zlo pojavilo u njegovoj stvarnosti. Mi živimo u vrijeme odstupanja od iskonskog plana. A neizbježan rezultat ove trajektorije (krivulja koja pod stalnim kutom siječe druge krivulje danog skupa, primj. prev.) jest potpuna beznadnost i samouništenje.

U kontekstu poziva neprolazne Radosne vijesti (vidi Otkrivenje 14,6), upravo od toga trebamo biti spašeni. U našim najiskrenijim trenucima i kod sebe samih možemo prepoznati takvo rasulo. Obično nam je lako imenovati zlo kod drugih, ali prije nego što svoju pozornost usmjerimo na ispravljanje nepravdi oko

sebe, moramo prvo priznati vlastite neuspjehe i priznati da zapažamo bar sje-me tog istog zla u vlastitim mislima i postupcima.

To rasulo može se vrlo lako zapaziti i u velikoj slici našeg svijeta. U prisutnosti zla strukture svjetske moći rade protiv Boga, Njegovog naroda i Njegovih namjera za naš svijet. Politički, gospodarski, vjerski i društveni sustavi našeg svijeta pristrani su prema slomljenoj i paloj ljudskoj naravi. Tlačenje, izrabljivanje, mnogi nasilni, besramni i nepravedni postupci tijekom ljudske povijesti više su nego očit rezultat svega toga. I zato se kao Božji narod moramo oduprijeti i aktivno raditi na tome da se suprotstavimo snagama u našem svijetu koje teže da progutaju, potkopaju, eksploatiraju i unište sve što je Bog stvorio a opisano je kao “veoma dobro”.

Ipak, u isto vrijeme, sustavi ovoga svijeta nastoje preoteti našu odanost, stavljajući se na mjesto koje pripada samo Bogu kao našem Stvoritelju i Spasitelju. Biblija se redovno koristi dvjema slika-

ma da opiše način na koji zlo djeluje u svijetu. Prostitutka ili bludnica šapuće nam zavodljivo, mameći nas u život sebičnog zadovoljstva i luksuza, ubiranja najboljeg što nam svijet može ponuditi samo zbog naše dobiti i zabave. Na isti način i zvijer zahtjeva pažnju, prijeteći i često pribjegavajući nasilju u pokušajima da silom nametne svoju volju, slaveći režim u kojem samo jaki preživljavaju, a one koji nisu pokorava, jer su očigledno preslabi da bi imali bilo kakvu vrijednost.

Zato snažan glas s Neba poziva: "Izidite iz nje, moj narode, da ne postanete sudionicima njezinih grijeha i da ne dijelite njezinih zala!" (Otkrivenje 18,4) Bog nam ne prijeti, već nas u svojoj ljubavi jednostavno upozorava na krajnji rezultat zla. Zahvaljujući Njegovoj milosti, zlo ne može trajati zauvijek.

Kada smo u kušnji da se pomirimo i predamo samozadovoljstvu pred licem užasnih realnosti našeg svijeta, drugi anđeo nas poziva na svijest o grešnosti podižući naše oči iznad rasula, koje smo pogrešno zamijenili za stvarni svijet, pre-

ma “neprolaznoj radosnoj vijesti” koju objavljuje sam Bog.

Treći anđeo: Obnovljenje (Otkrivenje 14,9-12)

Pozivi prvog i drugog anđela jezgrovito povlače oštru razliku između Božjih poziva i slomljenog svijeta sa svim svjetskim sustavima moći – razliku između dobra i zla. Treći dio poziva zahitjeva nedvosmisleni izbor. Pokazujemo li mi svoju odanost i privrženost Božjem kraljevstvu ili kraljevstvima ovoga svijeta? Jesmo li dio problema, ili smo dio Božjeg rešenja?

Toliko je puta tijekom biblijske povijesti Bog pozivao ljude – a i čitave skupine – da budu Njegovi predstavnici i izaslanici. Oni postaju sudionici u pobjedonosnom hodu Radosne vijesti, rade za dobrobit svijeta i napredak Božjeg kraljevstva u svijetu, stoje u istini i dobroti nasuprot gotovo neodoljivom zlu. To je poziv koji ponavlja treći anđeo iz Otkrivenja 14.

Na sličan se način razlikuju i rezultati ovog ljudskog izbora, sa svim njihovim odlukama. Dok je Božji narod pozvan da izdrži do kraja i ostane u svjetlu pred izazovima života, osudama i progonstvima, sudbina onih koji izabiru palo stanje sumorna je.

Mi često bježimo od razmišljanja o Božjem gnjevu. Na prvi pogled on se ne uklapa u naše razumijevanje Boga ljubavi. Međutim, ta pogrešna predodžba prisutna je zbog naših povremenih dodira sa zlom. Suočen s užasima rata jedan pisac kaže: "Smatrao sam da ću se morati pobuniti protiv Boga koji *nije bio* gnjevan zbog zla u svijetu. Bog nije gnjevan usprkos tome što je ljubav. Gnjevan je baš zbog toga što jest ljubav." (Miroslav Volf, *Free of Charge*, str. 139) Kad počnemo razumijevati pravu opaku narav zla, shvatit ćemo da je za potpunu pobjedu i konačnu vladavinu dobrote potrebno da zlo i, tragično, svi koji izaberu zlo budu potpuno uništeni.

Treći anđeo iz Otkrivenja 14 daje nam vječnu perspektivu. Zato što je zlo

– čak i u svojim najgorim oblicima – samo privremeno, pozvani smo da ustanemo protiv njega u svim njegovim pojavnostima. Zanimljivo, andeo ne suprotstavlja gnjev budućoj slavi, već sadašnjoj strpljivoj izdržljivosti i vjernosti. Naša prva briga ne treba biti toliko kako da “pobjegnemo”, već da otkrijemo što znači živjeti kao vjeran Božji narod u bilo kojem vremenu i okolnostima u kojima smo se našli. Ponekad je poziv “da ostanemo”, da “budemo ostatak” pogrešno protumačen kao poziv u svetu zatvorenost pa čak i nepokolebljivu pasivnost. Umjesto toga, to bi trebao biti poziv na služenje, na traženje dobra drugih tko god oni bili i gdje god se nalazili, usred zla, nepravdi i tragedija našeg svijeta. Možda bi ovo trpljenje – život po Božjim zapovijedima i sljedbeništvu Isusovog puta – trebalo biti obilježeno čak i proročkom netrpeljivošću prema palim silama, sustavima i zlima našeg svijeta.

Za Božji narod – kao i za sve ljude i mjesta na koja oni mogu utjecati – to buduće Božje kraljevstvo počinje već

sada. Naravno, ono će biti konačno uspostavljeno i u punoj mjeri kada sam Bog na kraju obnovi naš svijet (vidi Otkrivenje 21,1-5). Međutim, i mi smo pozvani da budemo nositelji obnove i ponovnog stvaranja već ovdje i sada i da na taj način upozorimo druge ljude na odluku od vječnog značenja koje moraju donijeti.

U kontekstu “neprolazne radosne vijesti” i Božjeg obećanja o sudu, u svjetlu sigurnosti Evandjelja i upozorenja protiv zadovoljstva u zlu i njegovih mnogobrojnih drugih opasnih kušnji, pozvani smo da težimo i stojimo za dobrotu služeći kao što je činio Isus (vidi Luka 4,18.19).

Pitanja za razgovor

1. Na koji se način ova “vijest” trojice anđela razlikuje od propovijedi, članaka ili knjiga koje ste možda čitali o ovim redcima?

2. Koje aspekte poslanja i služenja možemo zapaziti u porukama trojice anđela?

3. Koje bi osobine po vašem mišljenju trebao pokazivati Božji narod u vašoj zajednici danas?

Kazalo

1. Buđenje koje vrijedi	7
2. Bog koji vidi, čuje i osjeća.....	23
3. Bog koji se saginje	37
4. “Bog je tako ljubio svijet”	52
5. Veliki nalog	66
6. Prenositelji pravde i ljepote.....	81
7. Aktivni u današnjici	95
8. Poziv trojice anđela	110

znaci-vremena.com